

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXXI. ÉVFOLYAM,

1. SZÁM

1986.
JANUÁR

ÁRA: 2 FORINT

Január 11–12-én tartotta XII. kongresszusát a Postások Szakszervezete. Az elnökségben helyet foglalt Szűrös Mátyás, az MSZMP KB titkára, Baranyai Tibor, a SZOT főtitkára, Szlovátsk Károly, a SZOT titkára, Tóth Illés államtitkár, a Magyar Posta elnöke, Benke Gézáne szakszervezetünk elnöke, Kóczián András al-elnök, Csáki Lászlóné főtitkár, Megyeri László titkár, Péntek Petronella titkár, Horn Dezső nyugdíjas miniszterhelyettes, Fekete Ottó, a számvizsgáló bizottság elnöke, Dénes Piroška, a nyugdíjas-szb küldötte, Egyed Er-

nőné kv-tag, Kiss József tszb-titkár, Szépe Lőrinc tszb-titkár, Tóth János kv-tag, Benke Tibor, a soproni tszb küldötte, Bakonyiné Édes Mariann, a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság küldötte.

A kongresszus elnöki tisztségét Benke Gézáne, Kóczián András, Egyed Ernőné és Kiss József töltötte be.

A központi vezetőség beszámolóját Csáki Lászlóné főtitkár, a számvizsgáló bizottság szóbeli kiegészítőjét pedig Fekete Ottó, a bizottság elnöke mondta el.

A Postások Szakszervezetének XII. kongresszusa

Kivonat a központi vezetőség írásos beszámolójából

Szakszervezetünk különböző szintű választott testületei, aktivistái következetesen és eredményesen tevékenykedtek a kongresszus határozatainak a megvalósításán. A nehezedő gazdasági környezetben is azon dolgoztak, hogy megőrizték a vívmányokat, és a lehetőségek felkutatásával előmozdították a postás dolgozók legégetőbb gondjainak enyhítését. Mindezt a tagsággal szoros kapcsolatban, részvételükkel és az egyes kérdések helyes és szükséges rangsorolásával végezték.

Szakszervezetünk munkájában szélesedett és tartalmában is fejlődött a demokratizmus. Központi vezetőségünk a fontos, a postás dolgozók egészét érintő kérdéseket társadalmi vitára bocsátotta, és a tagság többségi véleményére alapozva alakította ki állásfoglalását, tennivalóit. Mozgósította a tagságot a posta előtt álló feladatok végrehajtására.

A VI. ötéves terv várható teljesítése

Szakszervezetünk egyik legfontosabb feladatának tekintette a posta előtt álló feladatok eredményes végrehajtásának, a szolgáltatási színvonal javításának a segítségét.

Szakszervezetünk közreműködésével erősödött a tervezés demokratizmusa, ami nem kis mértékben járult hozzá az éves tervek megalapozottságához.

A VI. ötéves terv fejlesztési céljai — a megváltozott gazdasági feltételrendszer miatt — azonban csak részben teljesültek. Így a hosszú távú fejlesztési koncepció időarányos megvalósítása nincs biztosítva.

A teljesítmények üzletáganként változóan alakultak. Kedvezően alakult a távbeszélő — különösen a helyközi — forga-

lom. Az előfizetői távirószolgáltatásban — a tervidőszak végén — dinamikus volt a fejlődés. Stagnált a feladott táviratok száma, és csak kisebb mértékben növekedett a levélpostai küldemények és az értékesített hírlapok darabszáma. Csökkent a takaré- és csomagforgalom, ugyanakkor jelentősen nőtt a csekk be- és kifizetés, továbbá a postautalvány-forgalom.

A külső gazdasági feltételek romlása miatt többszöri tarifanöveléssel kellett élni. A VI. ötéves terv is igazolta szakszervezetünk álláspontjának helyességét: a jelenlegi közgazdasági közegben a hírközlés több évtizedes lemaradásának felszámolásához, a növekvő igények kielégítéséhez a posta a tarifa jelentős mértékű növelése mellett sem tudja a szükséges fejlesztési forrásokat saját erőből előteremteni. Ehhez elengedhetetlen

a növekvő mértékű állami támogatás.

A posta VI. ötéves tervé 6,3 milliárd forint költségvetési juttatás mellett mintegy 19 milliárd forint fejlesztési forrással számolt. Szakszervezetünk elfogadta a távbeszélő-szolgálat fejlesztésének elsősegét, de azt igényelte, hogy a tervben meghatározott fejlesztésben részesüljön a többi üzletág is, és minimális célként fogadta el a belső infrastruktúra és a szociális körülmények fejlesztésére tervezett ter-
vezeteket.

A posta azonban a tervezettnél 2,5 milliárd forinttal kevesebb költségvetési forrást kapott. Ezt, valamint a számított jövedelmek meghaladó áremelkedése hatását a tarifanövelések és a szabályozókban kapott preferenciák együtt sem kompenzálták. A távbeszélő-szolgálat fejlesztési elképzeléseit csak a többi területről történő forrásátcsoportosítással lehetne megvalósítani. Ez a kényszerintézkedés kritikus helyzetet teremthet a többi szolgáltatási ágban is, nem javult kellő mértékben a belső infrastruktúra, s a szociális körülmények sok helyütt elmaradnak a célként meghatározott minimális színvonalról is.

A munkahelyi demokrácia

A gazdasági munkát segítő tevékenységhez hatékony eszközül szolgált a munkahelyi demokrácia fórumrendszere, annak formái és tartalmi továbbfejlesztése.

Az 1049-es MT—SZOT határozat postai végrehajtását a

szakvezetőkkel közösen szabályoztuk.

A munkahelyi szintű fórumoknak a korábbinál nagyobb szerep jutott a helyi döntések meghozatalában, valamint a magasabb szintű intézkedésekhez a javaslatok megfogalmazásában.

A munkahelyi demokrácia gyakorlásán belül valósult meg a vezetői véleményezés, amelynek alapját az illető gazdasági egység éves tervének a teljesítése és a vezető-irányító tevékenységének a színvonala adta.

A munkahelyi demokrácia fejlesztésének egyik fontos célja volt a dolgozók nagyobb mértékű részvétele a tervezésben. Az előtervek készítését szakszervezeti kezdeményezésre új módszer, az intézkedési tervjavaslatok készítése váltotta fel. Az új módszer a tervek és a munkaverseny-vállalások összehangjának a megteremtésében is jelentős szerepet kapott, hiszen a tervbe bekerülő dolgozói javaslatok egyúttal a kollektívák vállalásainak az alapját is képezhették. Javult az érvindítás tervszerűsége is.

A munkaverseny- és újtómozgalom

A szocialista munkaverseny területén a dolgozók aktivitásának az erősítése és a verseny tartalmi továbbfejlesztése céljából végzett munka első állomása a VI. ötéves terv végrehajtását segítő munkaverseny-célok meghatározása volt; irányadó alapfogalom az 1979–80. évi kongresszusi és felszabadulási munkaverseny lendületének továbbvitele.

A postás dolgozók az első között nyilvánították csatlakozási szándékukat 1983-ban a felszabadulási, majd 1984-ben a kongresszusi versenyhez. A munkamozgalmakban részt vevőknek mintegy 90 százaléka tett és teljesített konkrét vállalat vagy vállalatokat.

Mozgósító hatása volt a szocialista brigádvezetők VI. országos tanácskozásának is, mely megállapította, hogy a brigádmozgalmakban szemléletváltást kell elérni. A munkaversenyt ne külön, hanem a munkával együtt szervezzék, teremtsék meg a folyamatos munka és vele együtt a vállalások teljesítésének feltételeit is.

A munkaversennyel kapcsolatos új szabályozás az irányítás, a szervezés, az értékelés és az elismerés decentralizálásával érezhető eredményeket hozott a tartalom és a minőségi elemek fejlődésében.

A postaszervek a helyi sajátosságokat messzemenően figyelembe vevő munkaverseny-szabályzatokat készíthettek, és a helyi adottságokat jobban értékelő és elismerő feltételrendszer alapján versenyezhetek.

A posta módosította újtási szabályzatát. Az új szabályzat a korábbinál lényegesen ösztönzőbb feltételeket teremtett az újtó, alkotó munkához.

Az újtómozgalmakra kedvezően hatottak az országos újtási tanácskozások, az egyszemélyi elbírálok kétvétenkénti posztaszintű értekezletei és a postaszervek között évenként kiírt újtási versenyek, valamint a tervidőszakban rendszeresített újtási nívódíj is.

Bérek, keresetek

Szakszervezetünk XI. kongresszusa a VI. ötéves terv időszaka olyan bérszabályozási forma kialakítását igényelte, amely lehetővé teszi a postás dolgozók bérének és keresetének a népgazdasági átlagot meghaladó növekedési ütemét, a más ágazatok összehasonlítható munkaköreivel szembeni átlagbér-elmaradás felszámolását, a postás dolgozók életszínvonalának és reálbérének szinten tartását. Ehhez az egyszerű központi bérintézkedés szükségességét hangsúlyozta. Sajnos a központi bérintézkedésre az e célra rendelkezésre álló állami források beszűkülése miatt nem került sor.

Szakszervezetünk ezért hozzájárult ahhoz, hogy a posta a keresetszabályozás keretében több éven keresztül a mindenkori központi engedélyezett mértéken felül adómentes keresetnövekedést hajtson végre.

Az állami szervek engedélyezték, hogy a posta az 1984-es évvel bezárólag minden évben maximum 1 százalékos adómentes bérfejlesztést hajtson végre. Kezdeményezték különböző bérpreferenciák megpályázását és előmozdították azok elnyerését.

Mindezekkel az öt év alatt az átlagbér mintegy 46 százalékkal, az átlagkereset pedig 43 százalékkal nőtt. A postai bérek

elmaradása mérséklődött, de a bér gondok alapvetően nem oldódtak meg.

A tervidőszakban a bérpolitika és a bér felhasználás a centrális elosztás és a központi költősségek túlsúlya jellemezte.

Nem minden évben sikerült így maradéktalanul teljesíteni a kongresszus azon határozatát, hogy a középfokú postaszervek az éves bérfejlesztés felét kapják meg.

Figyelmet fordítottunk a pótlékokra. A posta kétszer emelte fel a műszak- és pénzkezelési pótlékot, bővült a biztonsági pótlékban részesülők köre, és kezdeményezésünkre rendeződött az utazószemélyzet munkahelyi pótléka.

Fontos feladatnak tartottuk, hogy ahol a feltételek megvannak, teljesítményhez kötött bérforma legyen. E téren a legjelentősebb lépés a hálózati építési dolgozók teljesítménybérézésének a kialakítása és bevezetése volt. A teljesítményes bérformák gyorsabb ütemű kiterjesztését akadályozza a teljesítménymérés nem megfelelő színvonal.

A bérén kívüli kifizetések öt év alatt minimális mértékben, mintegy 3 százalékkal növekedtek. A kifizetéseknek mintegy a fele az év végi részesedés, ezt a prémium, a jutalom követi, majd a törzsgárdatagsághoz kapcsolódó anyagi elismerés.

Létszám és munkaidő

A növekvő szolgáltatási feladatokhoz a VI. ötéves terv 4650 fős növekedéssel számolt. Ez magába foglalta az ötnapos munkahét bevezetésével kapcsolatos mintegy 500 fős létszámgigényt is. Szakszervezetünk a létszámgigénnyel egyetértett, ugyanakkor szükségesnek tartotta a dolgozók hatékonyabb foglalkoztatását is.

A létszámnövekedés az előirányzathoz képest 1600-zal kevesebb. Jelentős a lemaradás a hálózatos és az ipari területeken, ahol 650, illetve 360 helyet nem sikerült betölteni. A forgalomnál az előirányzott növekedés majdnem teljes egészében megvalósult. A munkaerőhelyzet javult. Ugyanakkor Budapesten és a nagyobb vidéki városokban olyan mértékű munkaerőgondok jelentkeztek, amelyek már-már a szolgáltatás el-

(Folytatás a 2. oldalon.)

(Folytatás az 1. oldalról.)

látását veszélyeztették. A létszámihiányt és a fluktuációt még kiemelt bérrel sem lehetett felszámolni.

A létszámihiányt különböző kapacitáspótló intézkedésekkel ellensúlyozta a posta, így: túlmunka elrendelésével, önként vállalt túl- és különmunkával, vgm-ekkel.

Szakszervezetünk elsőrendű feladatának az olyan élet- és munkakörülmények, lehetőségek megvalósítását tekintti, amelyek vonzóvá teszik e munkaterületeket, és a fődőben, a törvényes munkaidőben való munkára és a munkaidő racionálisabb felhasználására ösztönöznek.

A tervidőszakban két, a postás dolgozók szempontjából kiemelkedően fontos intézkedés valósult meg a munkaidő terén. Az egyik az ötnapos munkahét bevezetése, a másik a vasárnapi hírlapkiadás megszüntetése.

A posta 1982. január 1-vel az első között vezette be az ötnapos munkahetet. A bevezetést széles körű demokratikus vita előzte meg.

A tervidőszakban a népgazdaság egyes területein bevezették a 40 órás munkahetet. A posta erre csak két és több műszakos, folytonos szolgálatú helyeken kapott lehetőséget. Élve ezzel 1985-ben mintegy 15 ezer postás térhetett át a 40 órás munkahetre.

A tervidőszak végére teljesült a hírlapkiadás régi kérése. 1985. január 6-ával megszűnt a vasárnapi hírlap, ígyők is vasárnap vehetik igénybe a heti pihenőnapjukat. Az igény már a XI. kongresszuson is megfogalmazódott. Szakszervezetünk ez alapján többször, több fórumon kezdeményezett, az érdekelteknek a társszervezetekkel közösen tettünk javaslatokat. Az év eleje óta eltelt idő bizonyítja, hogy a szolgáltatás árárosódása nélkül sikerült az áttérés.

Nem történt előrehaladás a munkarend elvontatásában, mivel ezek merevsége akadályozza a munkaidő racionálisabb felhasználását. A jövőben célszerű változatosabb munkaidőformák kialakítása, amelyek jobban igazodnak a tényleges munkaidő-szükséglethez és kedvezőbbek a dolgozók számára is.

A törzsgárda megbecsülése

Az állami előírásoknak megfelelően a posta vezetőivel közösen felülvizsgáltuk, majd széles körű dolgozói vita után 1982-ben módosítottuk a Magyar Posta törzsgárdaszabályzatát. Kedvezőbbé vált a dolgozók összességére, a törzsgárdához 5 éves munkaviszonyt ír elő. Megteremtődött a tárgyévi kifizetés lehetősége.

Jelenleg a Magyar Posta törzsgárdájának 45 700 dolgozója tagja. A törzsgárdatagok évente 31-32 millió forint anyagi elismerésben részesülnek.

Szociálpolitika

A kongresszus határozatának megfelelően sikerült a postán megőrizni a szociális ellátásban elért színvonalat, egyes területeken jelentős mértékű fejlődésről adhatunk számot.

A posta a VI. ötéves terv időszakában a munkavédelemre

és a szociális ellátásra összesen több mint 4,4 milliárd forintot tervezett fordítani. Ez az összeg mintegy egy milliárd forinttal volt több, mint az előző tervidőszakban. A tényleges pénzügyi felhasználás — a szociális beruházások kivételével — meghaladja a tervezett összegeket.

A szociális-kulturális beruházásokra a kongresszus által elfogadott és a posta VI. ötéves tervkonfepciójában szereplő 710 millió forint fejlesztési forrás időközben 564 millió forintra csökkent. Emiatt egyes nagyobb létesítmények építése csak később kezdődhet meg. Mindezen gondok mellett jelentős létesítmények valósultak meg, és megoldódott több meglevő szociális intézmény bővítése, korszerűsítése is.

Munkakörülmények

A biztonságos, egészséges munkakörülmények szempontjából kiemelt feladat volt a 24 életveszélyes postahivatal rekonstrukciója. A beszámolási időszakban közülük 19-et sikerült megépíteni, illetőleg helyreállítani.

Az elmúlt időszakban 226 új postahivatal épült, ezenkívül 330 épületet újítottak fel és korszerűsítettek. A meglevő épületekben a munkakörülmények javítására a tervidőszakban a posta 1892 millió forintot fordított.

Az öltözők és az egészségügyi helyiségek fejlesztésére 98 millió forintot fordítottak, ami a tervezett 21 százalékkal haladja meg. Mindezek ellenére az öltözők, mosdók állapota sok helyen nem éri el az előírt színvonalat, sőt van, ahol még a legelemibb egészségügyi feltételek sincsenek meg. Különösen vonatkozik ez a megállapítás egyes hálózatépítő üzemekre és közteremtársékekre.

A fizikai munka gépesítése vontatottan halad, a fejlődés ellenére a gépesítettség színvonala nem éri el a más hasonló ágazatokban levő ellátottság mértékét.

Munkavédelmi, baleseti helyzet

A munkavédelmi helyzet javítását szakszervezetünk folyamatosan ellenőrizte. Jog- és hatáskörének megfelelően az elnökség rendszeresen beszámoltatta a postaszervek vezetőit és a szakszervezeti szerveket a terület munkavédelmi tevékenységéről és a baleseti helyzetről. Hasonlóan jártak el a tsz-bk és az alapszervek is.

Lényeges intézkedés volt a munkavédelem irányításában, hogy az 1984 júliusában állami feladattá vált. A szakszervezeti szervek továbbra is tevékenyen működnek közre a balesetek számának csökkentésében.

A SZOT elnökségének határozata alapján szakszervezetünk elnöksége meghatározta a szakszervezeti testületek, a munkavédelmi ellenőrök és aktivisták munkavédelmi feladatait. A munkavédelmi ellenőrököt oktatás keretében készítettük fel a határozatból adódó feladatokra. A központi vezetőség munkavédelmi bizottsága és apparátusa több országos munkavédelmi ellenőrzést tartott.

Az üzemi baleseteknél a három napon túl gyógyuló, kivizs-

gálást igénylő és úti balesetek, ezen belül a súlyos és halálos balesetek számában emelkedés tapasztalható. A baleseteket kiváltó okok sokszor a technológiai fegyelm megsértésére és az ellenőrzés hiányosságaira vezethetők vissza. A megelőzés leghatékonyabb eszköze a munkavédelmi agitáció és propaganda.

Védő-, munka- és egyenruha-ellátás

A kongresszusi határozatnak megfelelően egységesítették a védőruhákat és védőeszközöket. Ez az intézkedés megszűntette a postaszervek közötti ellátási különbségeket. Nem sikerült azonban mindenütt megoldani azt, hogy a munkához igazodó és legjobban megfelelő védőeszközök álljanak rendelkezésre. Hiányos az ellenőrzés a szakvezetők és a szakszervezet részéről is.

A munkaruha-ellátásban javulás tapasztalható, bár minőségi kifogások továbbra is fennállnak. Ezért csökkenteni kellett egyes ruhadarabok kioradási idejét.

Az új típusú szolgálati egyenruhát a dolgozók véleményének meghallgatásával vezették be. A szolgálati egyenruha gyártójának megváltoztatásával egyenletesebb lett a szállítás, de továbbra is fennállnak a minőségi kifogások. Nem lehetünk elégedettek az egyenruha szabályszerű viselésével sem.

A munkásszállók és a munkásszállítás

A postai üzemeltetésű munkásszállók színvonalát sikerült megőrizni, helyenként fejlesztetni. Az új munkásszállók és a más vállalatól vásárolt férőhelyek elősegítették az igények jobb kielégítését. Annak ellenére, hogy elsősorban a női munkásszállók férőhelyek bővültek, az igényeket a fővárosban és néhány vidéki nagyvárosban még így sem tudják kielégíteni. Jelenleg megközelítően 2300 dolgozó él a munkásszállásokon.

A munkásszállítás korszerű szállítóeszközökkel folyik, 1600 dolgozó kulturált körülmények között utazik a munkahelyére, illetve a telephelyre.

Munkahelyi étkeztetés

A résztvevők számában jelentős növekedés következett be. Az igénybevevők köre 24 000-ről 30 000-re növekedett. Jelenleg a dolgozók 42,5 százaléka veszi igénybe a munkahelyi kedvezményes étkeztetést valamilyen formáját. Szakszervezetünk határozott igényére sikerült megőrizni a postás nyugdíjasok részére a kedvezményes étkeztetést. Elkészült a debreceni és a pécsi 600-600 adagos, valamint a Krisztina II. 300 adagos konyha és étterem, több nagy kapacitású tálalókonyhát adtak át, és számos konyhát felújítottak, korszerűsítették.

Gyermekintézmények

A fővárosi óvodákban, bölcsődékben minden férőhelyigényt kielégítettek. Ezért a férőhelyek számát elsősorban vidéken növelték, helyenként más vállalat-

tal, intézménnyel, tanáccsal kooperációban.

A lakásépítés támogatása

A lakásépítés, -vásárlás támogatását kiemelten fontos társadalompolitikai feladatnak tekintettük. Kamatmentes munkálati kölcsönben a posta a VI. ötéves tervidőszakában 5100 dolgozót részesített. A feltételekkel rendelkező dolgozók igényét a tervidőszak döntő részében kielégítették.

A szakszervezet és a szakmai szervek a lakásépítési támogatások, kölcsönök odaítélésénél előnyben részesítették a rászoruló fizikai dolgozókat, a többgyermekes családokat és a családalapító fiatalokat. Az 1984. évi lakásépítési keret felhasználásánál a fizikai dolgozók aránya 42,5 százalék, a kettő-, vagy többgyermekesek aránya meghaladta a 40 százalékot, míg a 30 éven aluli fiatalok 51 százalék arányban részesültek támogatásban.

A fiatalok lakásgondjainak megoldására tervezett postai garzonház felépítésére irányuló kezdeményezés nem járt eredménnyel. A fővárosban élő postások lakásgondjainak enyhítése végett a posta szervezett építési akciókhoz csatlakozott. Az itt ígért lakásoknak csak egy töredékét adták át az elmúlt években. Vidéken jobb az eredmények.

Üdültetés

A kongresszusi határozatunkban foglalt feladatok teljesültek. Növeltük a kedvezményes, ezen belül elsősorban a gyógy- és családi üdültetésben részt vevők számát. A SZOT-tal kooperálva épített hévízi és boglárlellel üdülőlvel 370 férőhely-növekedést értünk el. SZOT-üdülői felújítási akcióhoz négy postaszerv csatlakozott, ezzel is 20 férőhellyel növelve a balatoni családok üdültetés lehetőségét. Szakszervezeti tagdíjbevételeiből kapcsolódunk a szegedi és az egri SZOT-üdülő építéséhez.

A postás dolgozók további pihenési lehetőségét szolgálja a Gárdonyiban épült 100 férőhelyes kemping, továbbá az 55 lakrészes balatonarácsi önellátó üdülő. A postaszervek által kezelt üzemi üdülőkben is volt férőhelybővülés.

A gyógyüdültetésben részt vevők száma tovább növekedhetett egy szerződés révén, melynek keretében a gyulai üdülőben egész éven át összesen 240 postás dolgozó — elsősorban kézbesítők — üdültetését tettük lehetővé. A balatonalmádi postás üdülő üzemeltetését — az épület balesetveszélyessége miatt — 1984—85. évben szüneteltetni kellett. A férőhelyek pótlása maradéktalanul megtörtént.

Az élelmiszerek, a közüzemi díjak árának emelkedése miatt a SZOT-beutalójegyek térítési díjait háromszor emelték. A postásüdülőkben a beszámolási időszakban két alkalommal történt díj-emelés, de az 1985. évi áremelkedésekből adódó többletköltségeket a posta átvállalta.

A kis jövedelműek üdültetésének anyagi támogatásával a munkás, a nagycsalád és a nyugdíjas üdültetési kedvezményt továbbra is adtuk, a feltételeket kedvezően módosítottuk. 1984-től a SZOT- és vállalati üdültetésben részt vevő kis jövedelmű dolgozók térítési díjait 200 forintos utalványokkal csökkentettük.

A nagycsaládok segélyezése, üzemi segély, idők támogatása

A nagycsaládok és a gyermeküket egyedül nevelő dolgozók évente két alkalommal segélyben részesültek. Erre évente mintegy 7 millió forintot fordítottunk. A segélyezés feltételeit a szociális és jövedelmi helyzethez igazodva három alkalommal módosítottuk.

A szociális körülmények alapján a rászoruló dolgozóknak rendkívüli segélyt folyósi-

tottunk. Az indokolt kérések kielégítése a szakszervezeti bizottságoknak azonban mind gyakrabban okoz gondot, mivel anyagi fedezetük korlátozott.

Átérezve a kis nyugdíjból élők megélhetési gondjait, a beszámolási időszak alatt két alkalommal részesültek központi segélyben: 1982-ben 7045-en, 1984-ben 6520-an.

Társadalombiztosítás, üzemegészségügy

A szakszervezeti társadalombiztosítást 1984-ben felváltó állami irányítás nem érintette az ágazati-iparági szakszervezeteket, valamint a helyi szakszervezeti szerveknek a társadalmi ellenőrzésben betöltött szerepét. Jelenleg 47 szakszervezeti szervnél működik tt-bizottság, a többinél tt-felelősök látják el a feladatokat.

A megváltozott munkaképességű dolgozók száma a postán eléri az 500-at. A velük való törődés, valamint az egészségi állapotuknak megfelelő munkahely kialakítása postaszinten nincs eléggé összehangolva, szakszervezetünk többszöri sürgetésére sem jelent meg időben a felsőbb jogszabályok postai végrehajtási utasítása.

Az üzemegészségügyi ellátás színvonala a szociálpolitikai tervvel összhangban fejlődött, de még mindig nem éri el a kívánt mértéket. Budapesten 1982-ben megalakult az egységes postai üzemegészségügyi szolgálat. Jelenleg a fővárosban 23 000, s a vidéki üzemorvosi rendelőkben is hasonló számú dolgozó gondozását oldják meg. Bővült a szakrendelések száma, Budapesten nőgyógyászati és fogorvosi szakrendelő létesült. Nem sikerült mindenütt megvalósítani a kongresszus azon határozatát, hogy mindazokban a vidéki helyiségekben, ahol 500-nál több postás dolgozik, üzemorvosi rendelő létesüljön. Az alkalmassági, valamint a betegségmegelőző szűrővizsgálatok rendszeressé váltak. Szakszervezetünk kezdeményezésére megkezdődött a kézbesítők egészségügyi szűrővizsgálata.

Jogsegélyszolgálat

A jogsegélyszolgálat tevékenységi körében változatlanul a munkajog és a társadalombiztosítás áll a központban, számszerűségében azonban évek óta több a polgári jogi probléma. A jogsegélyszolgálat évente több mint 3000 ügyben nyújtott segítséget. Az ügyek többségükben kedvező eredménnyel zárultak, és ez sok utánjárástól mentesítette a dolgozókat.

Agitáció és propaganda

Az agitációban és a propagandában nagy figyelmet fordítottunk a postás dolgozók gondolkodásmódjának formálására, társadalmunk ideológiai, politikai, gazdasági eredményeinek bemutatására.

Az agitáció és propaganda igen jelentős színtereivé váltak a munkahelyi demokratikus fórumok. Az itteni tapasztalatok is igazolják, hogy a postás dolgozók érdeklődése felerősödött mindazon kérdések iránt, amelyek közvetve vagy közvetlenül befolyásolják élet- és munkakörülményeinket.

Politikai nevelőmunkánkban nagy gondot fordítottunk a történelmi tudat fejlesztésére, a mozgalmi munka megismertetésére, amelyeket jól szolgáltak a jelentős történelmi, politikai évfordulók alkalmából megrendezett ünnepi megemlékezések, valamint vetélkedősorozatok.

Politikai oktatás

Elsősorban azon postás dolgozók tájékoztatására, politikai ismereteinek bővítésére törekedtünk, akik más módon nem vettek részt rendszeres képzésben.

Sikerült előbbre lépni a foglalkozások rendszerességében. Az oktatásban részt vevők száma évről évre növekedett. A legutóbbi oktatási évben 953 tanfolyamon összesen 16 538 dolgozó vett részt.

A tisztségviselők oktatása

Mintegy 2800 szb-titkár és szb-tag vett részt az oktatásban, közülük 200-an a központi vezetőség által szervezett tanfolyamokon. Évente több mint 5000 bizalmi és bizalmihelyettes részesült oktatásban. A bizalmiak képzéséhez hasonlóan bonyolítottuk le a szocialista brigádfelvezetők oktatását is.

Állami és szakoktatás

A technika fejlődése, a gépesítés, az automatizáció térhódítása feltételezi az általános és szakműveltség állandó fejlesztését. Ugyanakkor az tapasztalható, hogy megcsappant a dolgozók tanulási, továbbtanulási kedve.

Az egyre nehezebbé váló agitáció és meggyőzés eredményeként kismértékben mégis csökkent a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma. Javulás tapasztalható a középiskolai végzettség megszerzésében is. A postai szakemberek képzése alapjaiban az állami iskolai oktatásra hárult. A postai oktatási rendszerben a hangsúly a továbbképzésre, a speciális ismeretek oktatására helyeződött.

Információ és tájékoztatás

Az információ és a tájékoztatás hatékony eszköze lett a vezet testületek, a tisztségviselők, az aktivisták és a tagság közötti kétirányú kapcsolatnak.

Információ feltárta a munkahelyi kollektívákat foglalkoztató, megoldásra váró témákat. Elősegítették a különböző szintű testületek munkájának a hatékonyságát, a döntések előkészítését és megalapozottságát.

A tájékoztatásban javulás tapasztalható. Szakszervezetünk lapja, a központi vezetőség havi információs jelentése, a területi, alapszervezeti írásos tájékoztatók, az Elnökségi tájékoztató, a SZOT kiadványai, valamint a képzőszervek és az üzemek híradói jól szolgálták a szakszervezeti tisztségviselők és a tagok tájékoztatását.

Kulturális nevelő munka

A közművelődés szervezetesebb lett. A postás művelődési bizottságok tevékenysége egyre jobban érvényesült az általános, a politikai és a szakműveltség fejlesztésében. A közművelődési munka tervezésekor szem előtt tartottuk az ötnapos munkahét bevezetéséből adódó hétvégi szabadidő hasznos elöltésének a segítését. Ebben jelentős szerepet töltött be a három művelődési intézmény, a Postás Művelődési Központ és a két vidéki művelődési ház.

A szakszervezeti könyvtárak többsége a számos gond ellenére eredményes, jó munkát végzett. Növekedett a könyvvállomány és az olvasók száma, fejlődött a propaganda. 128 postás szakszervezeti könyvtár működik az országban 12 322 beiratkozott olvasóval. Az egy év alatt kölcsönzött kötetek száma meghaladja a 221 000-et.

A szocialista brigádok művelődési és közösségi tevékenysége változó színvonalú. Kulturális vállalkásaik széles skálán mozogtak.

Jelentős figyelem irányult az ifjúság művelődési lehetőségeinek szélesítésére. Ebben fontos szerepet töltenek be az ifjúsági klubok. Az országban jelenleg 18 szolgálja változatos programokkal az érdeklődők szórakozási, művelődési igényeit. Munkájuk egyre inkább a fiatalok változó igényeire igazodott.

Jelenleg 29 amatőr művészeti csoport és fotóklub működik, többségük művelődési intézményeinkhez kötődve. Színvonalas tevékenységet folytat a budapesti Zilahy György Képzőművészeti Stúdió és a szegedi postás képzőművészeti kör. Amatőr képzőművészeink életében jelentős eseménynek számított az 1983-ban Budapesten és az 1984-ben Bécsben rendezett osztrák—magyar postás képzőművészeti kiállítás.

Népszerűek a tagság körében a kiállítások és a múzeumláto-

gatások. 1984-ben 567 szervezett programon megközelítően 11 500-an vettek részt.

Testnevelés és sport

A munkahelyi sportélet egy-egésebbé, hatékonyabbá tétele céljából a munkahelyi olimpiai mozgalom keretében szerveztük rendezvényeinket.

A munkahelyek, kollektívái 17 sportlétesítményt építettek fel társadalmi munkában, de jelentős létesítmények épültek fel postai pénzeszközökből is.

Budapesten a Társadalmi Testnevelési és Tömegsport Bizottság 9 sportágban rendezett üzemi bajnokságokat, amelyeken évente mintegy 5000 postás dolgozó vett részt. A területi szakszervezeti bizottságok 4-5 sportágban, szervezetek bajnoki mérkőzéssorozatokot. Népszerűek voltak az emléktversenyek és a kupatalálkozók. Legnagyobb tömegsportversenyek a postás kulturális és sportnapok voltak.

Postásvonattal évente két alkalommal mintegy 1600-1800-an keresik fel hazánk gyönyörű tájait. A természetkedvelők országos találkozója (OPTT) évenként 400-600 dolgozónak és családtagnak nyújtott kellemes kikapcsolódást. A rendszeresen sportolók száma meghaladja a 14 000-et. A sportszportok száma 243-ról 280-ra nőtt. Nem kielégítő a fiatalok részvételi aránya és aktivitása.

A Budapesti Postás Sport Egyesület telepén az iskolás korú gyerekek részére nyári sporttábor szerveztünk, amelyen naponta mintegy 150-en vettek részt. A sport iránti érdeklődés felkeltését jól szolgálták az óvodások torna- és úszó-tanfolyamai.

Figyelemmel kísértük és támogatottuk a postás versenysportot is. 20 sportegyesületünkben mintegy 2000-en versenyeznek postás színekben. Közülük a Budapesti Postás Sport Egyesület női tornászai, az asztaliteniszezők, a sakkozók, a gyaloglók és az MHSZ Postás Repülő- és Ejtőernyős Klub versenyzői nemzetközileg is, elismerésre méltó eredményeket értek el.

Külföldi sportkapcsolataink is fokozatosan fejlődtek. A Nemzetközi Postás Sportszövetség (UISPTT) munkájában rendszeresen részt vettünk. 1982-ben 10 ország részvételével Budapesten rendeztük meg a postás asztalitenisz Európa-bajnokságot. Jó a kapcsolatunk az NDK, Jugoszlávia és Franciaország szakszervezeti és munkás-sportszövetségeivel.

Nemzetközi munkánk

Erőnköz, lehetőségeinkhez mérten aktívan vettünk részt a magyar szakszervezeti mozgalom nemzetközi kapcsolatainak az alakításában. A Közalkalmazottak és Rokonszámok Dolgozók Nemzetközi Szövetségének megbízásából 1981-ben megrendeztük a postás és távközlési szakszervezetek budapesti nemzetközi szimpóziumját, amelyen 22 ország 25 szakszervezetének képviselői megvitatták a gépesítésnek, az automatizálásnak a postás dolgozók élet- és munkakörülményeire gyakorolt hatását. Előkészítő bizottsági tagként részt vettünk a postás fiatalok foglalkoztatását, szakképzését tárgyaló 1985. évi moszkvai nemzetközi tanácskozás megszervezésében.

Kétoldalú kapcsolataink mennyisége, tartalma tovább fejlődött. Jelenleg 46 ország 54 szervezetével és 4 nemzetközi szövetséggel, illetve regionális szervezettel van kapcsolatunk. Új kapcsolatot létesítettünk a görög, a portugál és a spanyol szakszervezetekkel.

Fokoztuk együttműködésünket a fejlődő országok postás szakszervezeteivel, szolidaritást vállaltunk a demokratikus jogaiért, politikai, gazdasági függetlenségükért folytatott küzdelmükben.

A nemzetközi tevékenységben eredményesen vettek részt alap- és területi szintű szervezeteink is.

Szervezeti felépítés

A választott testületek munkája az elmúlt években szakszervezetünk XI. kongresszusa határozatának következtetés megvalósítását szolgálta. A testületek között az eddigieknél arányosabb munkamegosztás valósult meg, munkájuk tervszerűbb lett. Jelentősen növekedett a választott testületek tagjainak az aktivitása.

A postás dolgozók egészét, vagy többségét érintő kérdésekben széles körű, demokratikus vitákat kezdeményeztünk. A szakszervezeti testületek döntései, állásfoglalásai a tagság többségi véleményét fejezték ki. Javult az értekezletek előkészítése, az előterjesztések közérthetősége.

Szervezeti felépítésünket a gazdasági és a közigazgatási változásoknak, a posta szervezetszerkesztésének megfelelően módosítottuk. A mostani választásokon járási szakszervezeti bizottságok helyett körzeti szakszervezeti bizottságokat alakítottunk. Az alapszervezetek száma 1980-ban 307, 1985-ben 304 volt. 1985-ben a posta átszervezéséből adódóan az elnökséghez tartozó alapszervezetek száma 30-ról 20-ra csökkent. Ugyanakkor a Hírlap és Postaszállítási Igazgatóság területi szakszervezeti bizottságot alakítottunk. Növekedett a taglétszám, javult a szervezethez való tartozás.

A két kongresszus között a testületek tervszerűen, a gyakorlati élet követelményeihez alkalmazkodva dolgoztak. Különös gondot fordítottak a körzeti vezetőségi és elnökségi határozatok demokratikus előkészítésére.

A tagság és a tisztségviselők véleményének minél mélyebb, szélesebb megismerése, megértése céljából több esetben a helyszínen tanulmányoztuk azokat az eseményeket, körülményeket, amelyek egy-egy régió életét és munkakörülményeit, valamint munkafeltételeit meghatározták, befolyásolták.

Az összpontosságot érintő kérdéseket társadalmi vitára bocsátották és a javaslatokat, véleményeket érvényesítették a határozatokban, állásfoglalásokban.

Folyamatosan tevékenykedtek a kv. melletti munka- és résztbizottságok. Önálló előterjesztésekkel, javaslatokkal, helyszíni tapasztalatszerzésekkel segítették az állásfoglalások kialakítását.

Jelentős állomás volt az 1982-ben megtartott országos alapszervezeti titkári értekezlet. Az elnökség e tanácskozás tapasztalatait is figyelembe véve az alapszervezeti irányítómunka fejlesztésére ajánlást adott ki.

A titkárság irányította és ellenőrizte az apparátus munkáját. Ellátott továbbá olyan konkrét és a tagságot érintő feladatokat is, amelyekkel az elnökség megbízta.

A beszámoló időszakra az 1982-ben megtartott országos alapszervezeti titkári értekezlet. Az elnökség e tanácskozás tapasztalatait is figyelembe véve az alapszervezeti irányítómunka fejlesztésére ajánlást adott ki.

A területi szakszervezeti bizottságok munkájának hatékonyságát növelte az 1049/1982. MT—SZOT határozat, amelynek végrehajtásával kiküszöbölhetővé váltak az átfedések és párhuzamosságok a testületi munkában. Munkamegosztás alakult ki a területi bizalmi testületek és a területi szakszervezeti bizottságok között.

A bizalmi testületek a kezdeti nehézségek után mind jobban betöltötték szerepüket. Tagjaik felkészültebbé váltak, egyre bátrabban és lényegretörőbben nyilvánították véleményüket.

Valamennyi területi szervnél instruktori hálózatot alakítottak ki. A területi szakszervezeti bizottságok a kihelyezett testületi üléseket is felhasználják a segítségnyújtásra. Hatékonyak voltak az egyes helyeken megtartott megyei szintű titkári értekezletek.

A szervezeti élet hangsúlya az elmúlt 5 évben is az alapszervezeti munkára helyeződött.

dött. Megállapítható, hogy a munka tartalmában jelentős előrehaladás történt. Erősödött a szakszervezeti demokrácia, nőtt az alapszervek önállósága, a gazdálkodásért, az eddigi vívmányok megőrzéséért, a kedvező munkahelyi légkör kialakításáért érzett felelősségük.

Az alapszervezetek tevékenységének színvonalában nagyok a különbségek. Ezek kialakulását az emberi tényezőkön kívül nagymértékben befolyásolta a földrajzi elhelyezkedés (azonos telephely vagy szétszórta kistérségek).

A bizalmi munkájában érzékelhető az előrelépés, tartalmasabbak, élénkebbek lettek a bizalmi testületi ülések és az összvont taggyűlések. A bizalmi többsége megfelelően képviseli csoportjának érdekeit, tolmácsolja véleményét. Fokozódott a bizalmi és a csoport kölcsönös egymásra hatása. Az információcsere befolyásolta a földrajzi elhelyezkedés irányában erősödött.

Kádermunka

A káderképzés a SZOT, a körzeti vezetőség és a különböző társadalmi szervek tanfolyamain folyamatosan, egymásra építve ment végbe. A rendszeres és tervszerű káderképzés eredményeként nőtt a szakszervezeti aktivisták politikai és általános műveltsége, bővültek szakszervezeti ismereteik.

Kiemelt figyelmet fordítottunk az alapszervezeti titkárok, szb-tagok, reszortfelelősök kv-szintű oktatására, felkészítésére, a fiatalok és a munkáskáderképzés kiválasztására, képzésére. Ennek ellenére fel kell figyelni arra a jelenségre, hogy a 30 év alatti fiatalok részvétele a szakszervezeti munkában az utóbbi években csökkent.

Tervszerűbbé, tudatosabbá vált a kádercsere, az utánpótlás kiválasztása, nevelése mind a

függetlenítették, mind pedig a társadalmi tisztségviselők körében. Ennek eredményeként egyre több nőt és fizikai dolgozót választottak meg szakszervezeti tisztségviselőnek. Tisztségviselőink széles körű felkészültségét mutatja, hogy egyre többen kerülnek párt- és szakmai területen magasabb beosztásba.

Rétegmunka

Fontosnak tartottuk, hogy a postás dolgozók 51 százalékát kitevő nők sorsával, érdekeinek védelmével kiemelkedően törődjünk. Számarányuknak megfelelően kerültek társadalmi tisztségbe.

A postán dolgozó fiatalok száma az elmúlt időszakban növekedett. Az alapszervezetek és a bizalmi csoportok tudatos munkával segítséget adtak a pályakezdőknek a munkahelyi beilleszkedéshez. A fiatalok figyelmét igyekeztek a társadalmi feladatok felé is irányítani, és megnyerni őket a szakszervezeti mozgalomnak. Szakszervezetünk figyelemmel kísérte szociális, kulturális ellátottságukat. Kiemelten foglalkoztunk élet- és munkakörülményeik javításával, ezen belül is a lakáshoz jutás feltételeivel. Az elmúlt 5 év alatt 2717 fiatal jutott lakásépítési támogatáshoz.

1982-ben a nyugdíjasok életkörülményeiről széles körű felmérést készítettünk aktivistáink segítségével. E felmérés valós képet adott nyugdíjasaink helyzetéről. A szervezeti életbe való bevonásukkal igyekeztünk hasznosítani szerteágazó és több évtizedes tapasztalataikat.

Az elmúlt 5 év során egy-egy társadalmi réteg helyzetének körülményeit vizsgálatát végezték el a vezető testületek. Így mélyebb képet kaptunk a hálózati építők, a kézbesítők, az értelmiség gondjairól. E munka so-

rán igénybe vettük a testületi tagok, aktív hálózati tagok információs rendszerét és a személyes beszélgetéseket egyaránt.

Szakszervezetünk gazdálkodása

A rendelkezésünkre álló anyagi eszközöket — az ésszerű takarékoság figyelembevételével — szakszervezeti feladataink maradéktalan megvalósítására, a politikai munka elősegítésére, a tagság szociális, kulturális ellátásának javítására fordítottuk.

A gazdálkodás alapjait szolgáló bevételek 1980 óta 33,4 százalékkal növekedtek. Ennek mintegy háromnegyed részét a tagdíjbevételek növekedése eredményezte. Ezt a növekedést a szakszervezeti taglétszám és az átlagdíj arányos emelkedése (az 1980. évi 32,58 forintról 44,19 forintra) hozta létre. Az alapszervezetek pénzügyi forrását növelte a vállalati jóléti és kulturális alapból kapott támogatás is.

1984. január 1-jétől a szülési segély 600 forintra, a temetési segély 1200 forintra emelkedett.

Szakszervezeti segélyezésre az alapszervezetek 22,5 millió forintot fordítottak, mely a bruttó tagdíjbevételek csupán a 15,5 százalékát teszi ki, s ez arra utal, hogy nem minden alapszervelt megfelelően a lehetőséggel. A rendkívüli szociális segélyben részesülők döntő többsége nyugdíjas és jogfenn tartó, valamint nagycsaládos dolgozó.

Az alapszervezetek szociális, kulturális és sportkiadásai az 1980. évi 8,5 millióról 1984-re 12,7 millió forintra nőttek. A szociális jellegű ráfordítások az 1980—1984-ig terjedő időszakban 19,5 millió forintot tettek ki.

Kulturális célú felhasználásokra az elmúlt 5 év alatt 29,4

millió forintot fordítottak alapszervezetek. Az 1980. évi 6 millió forintos felhasználáshoz viszonyítva kisebb csökkenés mutatkozik.

A SZOT által indított szolidaritási akció keretében 1980-ban 1,1 millió forintért, 1982-ben 990 000 forintért vásároltak a postás dolgozók bélyegét. Eladatlan bélyeg alapszervezeteinknél nem maradt.

A Nemzeti Színház felépítésére indított társadalmi akcióban kibocsátott bélyegből a Postások Szakszervezete több mint 2 millió forint értékben kapott. Az 1984. év végéig befizetett bélyegek értéke 1,4 millió forint.

A területi szakszervezeti bizottságok gazdálkodása tervszerű, körültekintő, a politikai célokat előtérbe helyező, kiegyensúlyozott volt. A beszámoló időszak átlagában 5-6 százalékos megtakarítást értek el. 1984-ben a szakszervezet összes kiadásából 2,9 millió forintot használtak fel.

A körzeti vezetőség felhasználásai a bevételekkel arányosan növekedtek, így a körzeti célú felhasználások részaránya nem változott. A költség azonban az 1980. évi 8,6 millió forintról 1984-re 10,5 millió forintra növekedett. A ráfordításoknál minden évben megtakarítást értünk el. Az elmúlt évek eredményességét kedvezően befolyásolja a tervezett bevételek túlteljesítése is. Így lehetőség nyílt arra, hogy a befolyt tagdíjbevételekből nagyobb összegeket juttassunk vissza a tagságnak.

A körzeti számvizsgáló bizottság széles körű ellenőrzésével, észrevételeivel, javaslataival segítette az aktív hálózat és a körzeti vezetőség pénzügyi, számviteli tevékenységét, melynek eredményességét az eltelt időszakról készült gazdálkodási beszámoló is tartalmazza.

Nehezebb körülmények ellenére számottevő eredmények

A körzeti vezetőség szóbeli kiegészítője

Szakszervezetünk kongresszusára körzeti vezetőségünk nagy felelősséggel készült. Írásos jelentésünkben törekedtünk realitás és tényyszerűen összegezni az elmúlt öt évben végzett munkát. A határozattervezetben megjelöltük az előttünk álló legfontosabb feladatokat. A tervezet tagjaink megvitatta, s annak céljaival egyetértett.

A kongresszusi felkészüléshez kedvező alapot adtunk XIII. kongresszusának határozata és a szakszervezeti választások, amelyeken jó politikai légkörben igen sokan mondták el véleményüket, és fogalmazták meg szakszervezetünk munkájával kapcsolatos igényüket. Emellett figyelemre méltóan sokan szóltak társadalmi politikai kérdésekről is. Az elmúlt évek erőfeszítéseinek eredményeinek elismerése mellett szóltak az életszínvonal csökkenéséről, a nyugdíjasok egyre romló helyzetéről, a lakáshoz jutás gondjairól, a gazdasági területen jelentkező viszályokról, a szociális értéktendek zavarairól. Erélyesebb intézkedéseket sürgettek a szocializmustól idegen jelenések megállítására, a munka nélkül szerzett magas jövedelmek, a spekuláció, a korrupció megfékezésére. Emellett a tiszteges munka nagyobb elismerését és megbecsülését szorgalmazták. Nem tartották kielégítőnek azt az információt, amely elősegítene az eseményekben való jobb eligazodást.

Szakszervezetünk ezekkel a dolgozó véleményekkel egyetért, ezért határozattervezetünkben megjelöltük igényeinket és saját tennivalóinkat és e jelenségek felszámolására. A választások előtt akadt olyan vélemény, hogy csökkent a tagság érdeklődése a szakszervezet iránt. Erre a választás egész menete rácafol. Nőtt az érdeklődés, a nehézségek közelebb hozták tagságunkat a mozgalomhoz, elsősorban azért, mert úgy érzik, hogy ma nagy szükség van az összefogásra a fejlődés akadályainak leküzdésében, ami természetesen jobban igényli, hogy a szakszervezet hatékonyan képviselje és védje érdekeit is. Az az őszinte, kritikus vita és a tenni akarással párosuló hozzáállás, amely tagságunk többségét jellemezte a választásokon, olyan erő, amiért építeni lehet a VII. ötéves terv feszített, de az életünk javulását garantáló tennivalóinak megvalósításában.

A szóbeli beszámolóban nem kívánok munkánk minden kérdéséről szólni, csupán néhányat emelek ki közülük.

XI. kongresszusunkon a népgazdaság és a posta várható feladatainak megfelelően realitáson alapuló megállapításokat tettünk meg az 1981—85-ös évek közötti szakszervezeti tennivalókat. Számoltunk azzal, hogy a népgazdaság részéről a posta az előző évekhez és az igényekhez képest nagyon szerény olyan többletfejlesztési lehetőséget kap, amely a távlati fejlesztési program előkészítését alapozza meg. *Népgazdaságunk helyzete az elmúlt öt évben a vártnál rosszabbban alakult, és több rendkívüli intézkedésre kényszerültünk.* Ez a helyzet hatott a postára is. Az alkalmazkodás, a menet közbeni gondok leküzdése nagy erőfeszítést, az új megoldások keresését kívánta, a dolgozók részéről pedig több munkát, áldozatvállalást és megértést igényelt.

Elmúlt öt év azt mutatja, hogy a postás dolgozók nagy többsége becsületesen és jól dolgozott. Megértették a megváltozott körülményeket és vál-

lalták a nehézségeket. E pozitív hozzáállásnak, helytállásnak, amely a szocialista brigádmozgalomban, a munkaversenyben is sokoldalúan kibontakozott, jelentős része van abban, hogy a posta a közbejött nehézségek ellenére teljesíti VI. ötéves tervét. Körzeti vezetőségünk köszönetét fejezi ki mindazoknak a postás dolgozóknak, a sok ezer társadalmi tisztségviselőnek, a vezetőknak, akik a többlet feladatok vállalásával, önzetlen helytállással hozzájárultak a postai feladatok végrehajtásához.

A megváltozott körülmények befolyásolták kongresszusi célkitűzéseink végrehajtását is, ennek ellenére körzeti vezetőségünk arról adhat számot a kongresszusnak, hogy az öt évvel ezelőtt kitűzött célok jelentős részét teljesítettük.

Maradandó eredmények jöttek létre, köztük olyanok is, amelyek a postás dolgozók régi vágyai, álmjai voltak mint például: a munkaidő-rövidítés, az ötnapos munkahét, a vasárnapi hírlapok megszűnése, a postai bérék viszonylagos lemaradásának a megállapítása, egyes területeken szerény emelkedése, a szociális juttatások megtartása. Mindezek szakszervezetünk következetes érdekvédelmi munkáját is bizonyítják.

Szakszervezetünk munkájában a gazdálkodásnak, a szolgáltatási feladatok teljesítésének segítése elsőrendű feladat volt és az marad a jövőben is. Hatékonyan támogattuk a posta azon intézkedéseit, amelyek a szolgáltatás javítására, újak bevezetésére, a kezdeményező-készség fejlesztésére, a szolgáltatói magatartás javítására irányultak. Cselekvőben bekapcsolódunk a feladatok kialakításába és a végrehajtás segítésébe.

Folyamatosan foglalkoztunk a munkaverseny, a szocialista brigádmozgalom, az újítási tevékenység tartalmának javításával, a dolgozók termelési aktivitásának fejlesztésével. E jelentős, sok ezer dolgozót érintő nemcsak mozgalmak még jobban a mindenkor tervfeladatok megvalósításának, s az alkotó munka erősödésének a szolgálatába állítottuk. Önélégültség nélkül mondhatom, hogy a munkamozgalmak jelentősen hozzájárultak a VI. ötéves terv teljesítéséhez. A dolgozók bevonásával, javaslatainak felhasználásával részt vettünk a posta önállóvá válását követő szervezetszerkesztés, a belső irányítás és érdekeltségi rendszer kialakításában és bevezetésében.

Szakszervezetünk mindvégig támogatta és a jövőben is támogatni kívánja a *szolgáltatás fejlődésére irányuló belső erőfeszítéseket*, a tartalékok feltárását és hasznosítását, a dolgozók munkájának, munkamoráljának javítását. Ugyanakkor szilárd meggyőződésünk, hogy a *hírközlés a jelenlegi mélypontról csak a jelenleginél nagyobb ütemű fejlesztéssel — nagyobb költségvetési támogatással — mozdítható el.* Komoly gond, hogy a VI. ötéves terv a távlati fejlesztési program végrehajtásában nem hozott számottevő előrelépést, mert mintegy 40 százalékkal csökkent a tervezett fejlesztéshez az állami támogatás. A nagy társadalmi nyomás hatására a VI. ötéves

(Folytatás a 4. oldalon.)

Hálátlan dolog munka közben zavarni valakit, nyilatkozatot kérni váratlanul, ráadásul öt fontos év össze-foglalóját — hittem én, amikor a kongresszus egyik szünetében Benke Gézánéhoz, a Postások Szakszervezetének elnökéhez fordultam kéresemmel. A fogadtatás, az elnöklásszony szívéllyessége, kedvessége egy pillanat alatt eloszlatta feszengésemet:

— Meglátja, nem tudjuk ilyen rövid idő alatt befejezni — mondta mosolyogva.

És valóban, a rendelkezésünkre álló idő csupán távirati stílusú beszélgetésre adott módot, amelyben a kérdezőnek kénytelen-kelletlen tartania kellett magát az eredeti feladathoz: röviden bemutatni a szakszervezet régi-új elnökét.

Benke Gézáné 1945-től tagja a Postások Szakszervezetének. 1963-tól lett tagja az elnökségnek, 1975-től tölti be az elnöki tisztséget. 1986-ban tehát a harmadik öt éves ciklust kezdi ezen a poszton, egy évtizede bírva a tagság és a központi vezetőség bizalmát, sőt ez a bizalom most már újabb öt évre szól.

— Életem célja, létem legfontosabb eleme az emberi problémákkal való törődés, a posta, az itt dolgozók érdekeinek képviselése.

Nem tudnék létezni a társadalmi munka adta örömek nélkül — mondja az elnöklásszony. — Örööm csak fokozódik ezen a kongresszuson, hiszen a kongresszuson, hiszen a eredményekről számolhatott be a központi vezetőség, és munkánkban megerősítettek a hozzászólók is. Az elmúlt öt évben teljesítettük a vállalásainkat, és bizvást állíthatjuk, hogy sokat fejlődött a szakszervezeti tisztségviselők munkájának színvonala. Megtanultak jobban élni a jogaikkal, mert feladataik el látásában igényesebbek lettek. A központi vezetőség nagy súlyt fektetett arra, hogy a tisztségviselők minden szinten aktív, alkotó emberek legyenek, sokrétű tudással felvértezve. Örömdeltesen nőtt munkahelyi szinteken a dolgozók aktivitása. Fontos az is, hogy ma már

nem csak a bérkérdés vált ki érdeklődést, sőt nemegyszer őszinte indulatokat a dolgozókból. Egyre többen kérnek részt a tervek elkészítéséből, a feladatok jobb végrehajtásából. Mindez a munkahelyi demokrácia fokozódását mutatja, amelyben nem kis része van a szakszervezet minden szintű és rangú aktivistáinak.

A jövő feladatai sem kisebbek. Jobb munkával, a közönségszolgálat erősítésével javítani kell a posta társadalmi megítélését, hiszen ez a dolgozók közérzetét is pozitívan befolyásolja. A várhatóan nagyobb műszaki fejlesztés lehetőségével együtt, gondoskodnunk kell a szakembergárda megtartásáról, nagyobb erkölcsi és anyagi elismeréséről. Továbbá arról, hogy minden, szakszervezeti tisztséget betöltő aktivista bátrabban képviselje a dolgozók jogos igényeit.

A harmadik öt esztendejét is elnökként folytató Benke Gézáné „bemutakozásába” a kongresszus szünetében ennyi fért bele. Önmagáról hiába kérdeztem; személyes törekvései, örömei, vágyai, régen összefonódtak a posta gondjaival, eredményeivel. Most is ezekről beszélt.

Z. O.

ti vezetőségünk 1984-ben elfogadta azt az áthidaló lehetőséget, hogy az egyszeri, nagy összegű központi bértámogatás helyett évenként a keresetszabályozásban meghatározott bérrel felül mindaddig plusz adózatlan bérfejlesztési lehetőséget kap a posta, amíg a béremlaradása meg nem szűnik. Mint ismeretes, ennek alapján 2 százalékos többletfejlesztést kaptunk, először 1985-ben, s ez meglesz 1986-ra is. Fontos feladatunk, hogy a bérszabályozásban a posta a továbbiakban is évenként elérje ezt a kiemelést. Központi vezetőségünk úgy ítélte meg, hogy a jelenlegi népgazdasági helyzetben ez célravezetőbb, mint bizonytalan ideig várni az egyszeri központi béremlésre.

Emellett kezdeményeztük a posta gazdasági eredményére épülő önértékelési bérfejlesztést és a különböző munkaterületek részére elérhető bérpreferenciákat. Mindezek eredménye, hogy béremlaradásunkat meg lehetett állítani, sőt néhány területen csökkenteni. Az erőfeszítések ellenére sem sikerült azonban a létszámhelyzetben lényegesen változtatni, a munkaerőhiány sok területen veszélyezteteti a szolgáltatások ellátását, nem megnyugtató az utánpótlás sem, ami a posta előtt álló nagyobb feladatok szempontjából okozhat gondot.

A bérkérdésekkel összefüggő szakszervezeti tevékenység a XI. kongresszus óta kezdeményezőbb, határozottabb lett. Javulást értünk el a közép- és alapszervezetek, valamint a bizalmiok béregegyeztető munkájában is. Az elmúlt öt évben szakszervezetünk a bérfelhasználással kapcsolatban több esetben úgy foglalt állást, hogy a szolgáltatás javítását jelentősen befolyásoló területek az átlagosnál nagyobb béremlést kapjanak. Így például a fenntartás területén bevezették a teljesítményhez kötött ösztönzést, amely mintegy 20 százalékos béremlést jelentett az itt dolgozóknak. Az átlagosnál magasabb bérfejlesztést kaptak a közönséggel közvetlen kapcsolatban álló forgalmi dolgozók, kiemelt bérfejlesztésben részesültek a vezetők, termelésirányítók, fokozott figyelmet fordítottak a törzsi apparátusok bérezésére, egy hosszabb folyamatban megkezdődött a kvalifikált műszaki, gazdasági szakemberek teljesítményarányos differenciált bérezése, és teljes körűvé vált a hálózatépítés területén a teljesítménybérezés.

Ezekkel az intézkedésekkel a bérfejlesztések egy része enyhült, de még van megoldandó béraránytalanság. Ezért ajánljuk a postai bérhelyzet átfogó elemzését és a VII. ötéves tervben olyan bérpolitikai irányelv kidolgozását, amely elősegíti a még tudatosabb évenkénti bérfejlesztést. Ugyanakkor van néhány olyan kérdés bérezési gyakorlatunkban, amelyben egységes szakszervezeti álláspontot szükséges kialakítani. Közülük kettőt emelek ki:

Az egyik a központi béremlaradás és a postaszervek önértékelésének kérdése. A XI. kongresszus úgy határozott, hogy a rendelkezésre álló bérkeretnek legalább az 50 százalékát szabad rendelkezésű keretként a postaszerveknek kell adni. Ezt objektív okok miatt nem minden évben tudtuk teljesíteni. Az viszont a tapasztalatunk, hogy csak a legszükségesebb — az egész postát befolyásoló — célokra helyes központi szabályozni a bérfelosztást, és növelni kell a középfokú postaszervek, sőt a végrehajtó szolgálat önállóságát.

A másik az, hogy lényeges feladatnak tekintettük és tekintjük a jövőben is, miszerint a bérezésben nagyobb elismerést kell kapnia a legkvalifikáltabb szakembergárdának, az alkotó és vezető értelmiségnek mind a forgalom, mind a műszak területén; az utánpótlás javítása végett emeljük a kezdő béreket is.

Külön szeretnék szólni két olyan kérdéssel, amely a választásokon szinte mindenütt felvetődött.

A dolgozók észrevételezték, hogy az utóbbi időben olyan nagy társadalmi nyomás nehezedik a postára, amely csaknem kizárólag a postát, a dolgozókat teszi felelőssé a postai szolgáltatások elmaradottságáért, például: a telefon területén kialakult helyzetért. A megfelelő tájékoztatás hiányában kevésbé ismert, hogy a posta saját ereje nem teszi lehetővé a hírközlési infrastruktúra nagyobb arányú fejlesztését. Ezért fejlesztése a népgazdaság teherbíró képességén múlik. Ma az e területen felhalmozódott több évtizedes elmaradás feszültségei kiéleződtek, melyek azonban nem oldhatók meg gyorsan, mivel a népgazdaság a nagyobb ütemű fejlesztéshez szükséges anyagi forrásokat nem tudja biztosítani. A VII. ötéves terv sem hoz látványos, gyors, mennyiségi telefonfejlesztést, mivel a meglévő

elavult és túlterhelt hálózat rekonstrukcióját kell megoldani.

Szakszervezetünk ez alkalommal is kéri a tömegkommunikációs szerveket, hogy reálisabb tájékoztatást adjanak arról, ami a posta erőfeszítéseinek múlik, de arról is, hogy a ma meglévő feszültségek csak az egész társadalom közös erőfeszítéseivel és csak hosszabb távon szüntethető meg. A posta, a postás dolgozók természetesen érzik a felelősséget azért, hogy jobb munkájukkal az ismert rossz körülmények ellenére is javítsák a szolgáltatások minőségét.

A másik téma a postások telefonhoz jutásának a kérdése, amit felerősített a telefonkötvény kibocsátása. Szakszervezetünk szükségesnek tartja, hogy a posta vezetőivel együtt megnyugtató megoldást dolgozzon ki arra, hogy a postás dolgozók nagyobb anyagi megterhelés nélkül is kaphassanak telefont.

Az írásos beszámolóban és most a kiegészítőben is sok fontos kérdést érintettünk. Számunkra azonban a legfontosabb az ember, a postás dolgozó élet- és munkakörülménye, boldogulása, lehetőségeinek megteremtése. A választási értékeleteken is a felszólalók nagy hányada érintette ezt a témát; elismerve a nehéz körülmények között elért eredményeket. Ugyanakkor számos gondra hívták fel a figyelmet.

Tudjuk, hogy néhány évig még nehéz körülmények között kell élnünk, azt el is tudjuk viselni. De azt már kevésbé, hogy meglévő szociális vívmányainkat kérdésessé tegyék, és ezzel nyugtalanítsák a közvéleményt. Tagságunknak az a véleménye, hogy a létbiztonság, a jövedelem- és szociális biztonság kiegyensúlyozottabbá tételét erősíteni kell, mely meghatározza a politikai közérzetet.

Tagságunk növekvő nyugalansággal és kritikával teszi szavát, és hangulatát rontja a megélhetéshez szükséges cikkeket és szolgáltatások árának jelentős emelkedése, a különböző ármachinációk. Ez elsősorban a kis nyugdíjból élőknek és a nagycsaládoknál gond, de ma már egyre szélesebb dolgozói rétegnél okoz komoly megélhetési nehézségeket.

Az a véleményünk, hogy a párt XIII. kongresszusán meghatározott módon járjunk el a

(Folytatás az 5. oldalon.)

(Folytatás a 3. oldalról.)

tervben a posta vezetése olyan erőfeszítéseket is tett a telefonfejlesztés teljesítéséért, sőt teljesítéséért, hogy a fejlesztési források egy részét elvonta a többi postai ágazattól. Szakszervezetünk menet közben folyamatosan szót emelt e tendencia ellen. Különösen a szociális beruházások fejlesztésének csökkentését, az életveszélyes hivatalkok rekonstrukciójának elmaradását kifogásolta, és a munkakörülmények gyorsabb ütemű javítását igényelte. Emellett igyekeztünk előmozdítani azt is, hogy ne csökkenjen a posta költségvetési támogatása.

Szükségesnek tartottuk és tartjuk a telefon kiemelt fejlesztését, de nem tartjuk járható útnak a következő években sem a posta belső fejlesztésének azt a kényszerű gyakorlatát, amely a többi postai ágazat szerény fejlesztési összegeit átcsoportosítja a telefon növelésére. Ezzel érezhetően nem javul a távbeszélőhelyzet, ugyanakkor károsan hat és tovább rontja az említett többi ágazat helyzetét. Ha ez a folyamat nem áll meg, könnyen lehet, hogy néhány év alatt e területeken is hasonlóan súlyos gondok lesznek, mint ma van a telefonnál. A postaforgalom műszaki fejlesztése, kiegészítése, a rossz állagú posták rekonstrukciója nélkülözhetetlen a szolgáltatások minőségének javításához. De az is tarthatatlan, hogy sok munkahelyen a minimális szociális feltételek sincsenek meg, ezek megteremtését a VII. ötéves tervben fel kell gyorsítani és ezt a helyzetet meg kell szüntetni.

Központi vezetőségünk a kialakult nehéz helyzetben arra törekedett, hogy képviselői, érdekvédelmi munkájával segítse a posta és ezen belül is a távbeszélő súlyos gondjainak széles körű megismertetését. Kezdeményezett, érvelt, intézkedéseket sürgetett az ágazat gondjainak megoldása céljából az illetékes kormányzati szerveknél és a SZOT-nál. Ennek megfelelően véleményeztük a népgazdaság VII. ötéves tervét is. Kifejtettük, hogy az ország hírközlésének több évtizedes elmaradása ma már fékezi a gazdaság fejlődését, és jelentős népgazdasági veszteséget okoz, ugyanakkor rontja a lakosság hangulatát is. Ez csak úgy csökkenthető és számolható fel, ha a posta a nemzeti jövedelemből

nagyobb fejlesztési támogatást kap a következő öt éves tervekben — így már a VII. ötéves tervben. Jelentős az is, hogy a kormány nyitottnak tartja a terv e célkitűzéseit, oly módon, hogy a népgazdaság helyzetétől függően törekszik a fejlesztés további gyorsítására.

A távközlés nagyarányú elmaradásának felszámolása több ötéves terv ideje alatt valósulhat csak meg — ezen belül a VII. ötéves tervben a legfontosabb a meglévő hálózat működőképességének a fokozása, a nagyarányú rekonstrukció, és szerényebb a mennyiségi növelés. Ezt a közvélemény tájékoztatásánál is figyelembe kell venni.

Tudatában vagyunk annak is, hogy ez a posta dolgozóira, de szakszervezetünkre is nagy feladatot hárít. A posta VII. ötéves tervének kidolgozásakor végig kell gondolni, hogy milyen feltételek szükségesek a nagyobb feladat végrehajtásához, a műszaki, létszám-, bér-, élet- és munkakörülmény területén. E munkára kell fordítani szakszervezetünknek is a fő figyelmét. Részt vállalunk a tervek kidolgozásában, különösen a dolgozók véleményének kikérését és ezek felhasználását tartjuk fő feladatunknak.

A posta nagyobb feladatainak megoldásához, a postai szolgáltatás színvonalának további javításához a VII. ötéves tervben kiemelt feladatunk a magasan képzett szakemberek számának növelése, a dolgozók szakmai képzésének, továbbképzésének és átképzésének segítése. Erősíteni kell a képzés, az önképzés iránti dolgozói igényeket. A szakszervezeti szervek és a vezetők mindenütt ösztönözzék és támogassák a politikai, szakmai fejlődést, karolják fel a kezdeményező, újító, a fegyelmezett, jó munkát végző dolgozókat. Jelentős tartalékaik vannak a szellemi kapacitás hatékonyabb felhasználásában is, a dolgozók szakmászereztetének, ötleteinek, javaslatainak érdemibb hasznosításában. Jobban el kell ismerni a tudást és az erre épülő magasabb színvonalú teljesítményeket. Fontos, hogy a műszaki értelmiség széles körű bevonásával a leg-gazdaságosabb, a legjobb, és a további műszaki fejlesztést elősegítő megoldásokat dolgozzanak ki.

Meggyőződésünk tehát, hogy feladataink és gondjaink megoldásának kulcsa nemcsak a nagyobb fejlesztési lehetőségek-

ben van. Legalább ennyire nélkülözhetetlen a gondolkodó, tenni és alkotni akaró ember. Ezért is kell tovább erősíteni a munkahelyi demokráciát, az egyes munkahelyek légkörét. Javítani kell az egyes emberek és a munkahelyek közötti kapcsolatokat, növelni kell a munkában az erkölcsi követelményeket. Szakszervezeti szerveink fontos feladata, hogy kiálljanak a jövőért vitatkozó, és a munkában tevékenyen, fegyelmezett részt vállaló, alkotó emberek mellett; s a szűkebb lehetőségek ellenére is érezhetően kell javítani a jó munka elismerését. Ugyanakkor szigorúbban kell fellépni a hanyag, a fegyelméletlen és a rossz minőségű munkát végzőkkel szemben.

Olyan munkamorált, fegyelmet, munkafeltételeket kell kialakítani, hogy a főmunkaidőben elért nagyobb teljesítmény, jobb munka eredményeként a dolgozók a nyolc órai munka alapján keressenek többet.

Minden dolgozó ismerje meg a postára és személy szerint rá háruló nagyobb feladatot. A munkaverseny, a szocialista brigádmozgalom legyen még inkább az a legfontosabb keret, amelyben megvalósul a postai feladatok és a dolgozók teljesítményének az összhangja, a többletvállalások nagyobb erkölcsi és anyagi elismerése. Ehhez azt várjuk, hogy a szakvezetők konkrétabban határozzák meg az elérendő célt, teremtsék meg mindenütt a feltételeket, és a munka elvégzése után értékeljék és ismerjék el a teljesítményt. Szakszervezeti szerveink, a bizalmított kezdve pedig fejlesztéské tovább mozgósító, nevelő, ellenőrző és segítő munkájukat.

Központi vezetőségünk a XI. kongresszus szellemében alap-kérdésként kezelte a bérek és jövedelmek alakulását. Megértve és látva a népgazdaság gondjait, teherbíró képességét, nem követelődzve, de nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy ne jelezze az e területen jelentkező feszültségeket.

Képviseltük a bérhelyzet javításához nélkülözhetetlen központi béremlaradás szükségességét, és vitáiban ugyan, de sikerült elérnünk, hogy ezen igény jogosságát ma a legfelsőbb szervek is elismerik. Az elmúlt öt évben nem került sor az egyszeri központi béremlésre, s ennek időpontja jelenleg sem határozható meg. Ezért közpon-

Bánsági István, a Somogy Megyei Távközlési Üzem vezetője két éve nyugdíjba vonult, de mint a szakszervezet központi vezetőségének tagja — s most a kongresszuson a jelöltségviselő — többszörösen is nagy érdeklődéssel kísérté végig szakszervezete legnagyobb fórumának előkészületeit, a beszámolókat, a dokumentumok végső szövegezésének kialakulását, a hozzászólásokat.

A kérdésre, hogy mit vár ettől a tanácskozástól — nagyon konkrét választ kaptunk.

— A határozati javaslat rendkívül jól megszövegezett, s ha ez határozattá emelkedik, fontosnak tartom, hogy minél több dolog meg is valósuljon belőle. Nekem kedvenc témám a munkahelyi demokrácia, s erről bőségesen van szó a „passzusokban”. Komoly előrelépést tartok szükségesnek ebben a vonatkozásban. A munkahelyi demokrácia az egyik alapja, mozgató rugója a mind tevékenyebb és hatékonyabb szakszervezeti munkának, s a fórumrendszer, mint keret, nagyon jó dolog. A munka tartalmával azonban helyenként bajok vannak, s a gyakorlati megvalósítás teljesebb tétele céljából van min változtatni.

Úgy látom, még mindig nem mindenütt valódi partnerei a bizalmiok a vezetőknek, s arra szerintem nagyon nagy súlyt kell helyezni, hogy a választott tisztségviselők valóban minden tekintetben megfelelő emberek legyenek.

Jelentős előrelépést látok az információk kelő időben való közlésében, de ezt a módszert tovább kell bővíteni. Ha a megfelelő tisztségekben megfelelő emberek vannak, akkor komolyan is veszik az információs fontosságát — ki kell alakulnia azonban a megfelelő fogadókésztségnek is. Tapasztalatom — s most nem magam ellen beszélek, hiszen én is főnök voltam sokáig —, hogy olykor a vezetők nem kíváncsiak az emberek véleményére, azt hiszik mindent egyedül ők tudnak jól. Mint

szakszervezetünk főtákará is mondta kongresszusi beszámolójában, aki szól, aki mond valamit, arra oda kell figyelni, s mondandóját komolyan kell venni. Észérvekkell kell vitatkozni, és nem a pozícióból adódó előnyt felhasználva „letaglózni” az esetleg nem tetsző véleményeket. Ha ezt sikerül kialakítani mindenütt, akkor lesz igazán súlyuk a fórumoknak, akkor lehet majd valóságos munkahelyi demokráciáról beszélni. Ennek a demokráciának nem csak a hivatalos megbeszéléseken, de a nap minden órájában meg kell nyilvánulnia.

Egy célért dolgozunk, „egy kocsihoz vagyunk fogva”, s ezt a munkát csak a kölcsönös bizalom és érdekelttség jegyében lehet élvezni. S még valami: ide tartozik a tervezés demokratizmusának kiszélesítése is. Évekkel ezelőtt belefogtunk ebbe a munkába, de mintha megálltunk volna vele. Nálunk Kaposváron közvéleménykutatást végeztünk ebben a témában, több mint száz javaslatot kaptunk, s ezekből harmincat meg is valósítottunk. Ezt tartom igazán sikeres dolognak, s a munkahelyi demokrácia valóságos megnyilvánulásának.

r. j.

Pék Dávid 57 éves kábel-szerelő csoportvezető azok közé tartozik, akiknek első — és szándéka szerint utolsó — munkahelye a Magyar Posta. Csaknem négy évtizede dolgozik itt, s mindvégig eredeti szakmájában dolgozott. 1947-ben lépett be a Postások Szakszervezetébe, s már húszévesen bizalmi-nak választották, egy évre rá pedig a Kábelüzem szak-szervezeti bizottságának a tagja lett. Most negyedszer volt küldött a szakszervezet kongresszusán, egyébként hosszú évek óta tagja a központi vezetőségnek.

— *Miért maradt ennyi időn át hűséges a postához, egyben eredeti szakmájához?*

— Azt hiszem, ebben nincs semmi különös.

(Folytatás a 4. oldalról.)

következő években, csökkentve az áremelés mértékét, szigorítva az árellenőrzést. A postások a társadalom egészével együtt további intézkedéseket várnak a megélhetési gondokkal küzdők, elsősorban a kis nyugdíjjal rendelkezők helyzetének javításában. Igénylik, hogy a szakszervezetek kiemelt feladatként tartsák napirenden a megoldás keresését. Szakszervezetünk fontos feladatának tartja a jövőben is, hogy a központi intézkedések mellett a rászoruló nyugdíjasokat anyagi, erkölcsi támogatásban és sok egyéb irányú gondoskodásban részesítse.

Néhány gondolatot a lakás-kérdésről. A posta szociálpolitikájának egyik fő célja a postás dolgozók lakáshoz jutásának a segítése, ezért jelentős összegeket fordított a támogatásra. Erre büszkéek lehetünk, e téren az elsők között vagyunk az országban, minden reális építési kölcsönigényt ki tudtunk elégíteni. Rohamosan növekszik azonban azoknak a száma — ezek elsősorban fiatalok —, akiknek semmi reményük nincs a mai lakás- és telekárak mellett a szükséges indulóösszeg összegyűjtésére.

Nem tartjuk járható útnak a kölcsönök további növelését sem, hiszen a növekvő megélhetési költségek mellett a teherbíró képesség továbbra is korlátot jelent. A családok egy része, különösen a fiatalok, a lakáshoz jutás szempontjából reménytelen helyzetbe kerültek, ez súlyos következményekkel járhat a jövő szempontjából. Javasoljuk ismételten átgondolni kormányzati szinten a néhány éve kidolgozott lakásgazdálkodási koncepciót, s a mai realitásokhoz igazítani az akkori elképzeléseket. Mindemellett elhatározott szándékunk, hogy megoldást keressünk a vállalati lakástámogatás továbbfejlesztésére is. Különösen azok számára kell nagyobb támogatást adni, akiknek nincs kellő indulási alapjuk. Megkezdjük annak kidolgozását is, hogyan tudnánk a szakszervezeti tagdíjból olyan alapot képezni, hogy a fiatalok családalapításához segítyt vagy hosszabb lejáratú kölcsönt nyújthassunk.

Szervezett dolgozóink általános kérése volt a választásokon, hogy minél előbb kerüljön sor a 40 órás munkahét bevezetésére a postán is. Közös feladatunk az állami vezetéssel, hogy a bevezetés feltételeit minél előbb kialakítsuk, és ezzel párhuz-

1947—48 folyamán tizenketten jöttünk a postához különböző területekről, s mindannyian itt maradtunk. Most is ez a generáció jelenti a kábel-szerelők gerincét. Annnyira összeszoktunk, és megszertettük ezt a szakmát, hogy nem tudnánk, de nem is akarunk változtatni, mi innen szeretnénk nyugdíjba menni.

— *A fiatalok is szívesen választják ezt a szakmát?*

— Sajnos, nem. Budapestről egyáltalán nem jönnek hozzánk, csak vidékről. A legtöbben azonban, miután megszerzik nálunk a szakmai képzést, visszamennek a családjukhoz, és lakóhelyük közelében, más cégeknél helyezkednek el.

— Röviden: átlagon felül nehéz és veszélyes ez a föld alatti munka, a bérek viszont eléggé alacsonyak. Igaz, az elmúlt néhány évben javult a helyzetünk. Tavaly alakult meg az új hálózati építési üzem, azóta nem kell annyit vidékre járnunk, a családtól távol lennünk, mint korábban. Most már elsősorban csak új hálózat építésében veszünk részt, míg azelőtt az egész országban végeztünk kábelhiba-elhárítást. Az is kedvezőbbé tette munkakörülményeinket, hogy már nem pusztá ké-

zel, hanem kábelérkötő szer-zéssel szereljük össze a kábeleket. Alapbérünk jelentősen emelkedett az utóbbi egy-két év során, s a szabaddidős, sürgősségi munkáknál a prémium jó keresetkiegészítést jelent.

— *Mint évtizedek óta szakszervezeti aktivista, illetve tisztségviselő, mit tart a következő években a kábel-szerelők szempontjából a legfontosabb feladatnak?*

— Egyrészt azt, hogy állítsuk meg a fizikai munka intenzitásának fokozódását, csökkentsük a szabaddidős — lényegében túlóra — munkák mennyiségét. Gyakran napi 15-16 órát a föld alatti aknában eltölteni nemcsak rendkívül nehéz és kimerítő, hanem az ólom jelenléte miatt az egészségre is ártalmas. Az lenne a megfelelő megoldás, ha a főmunkaidőben teljesíteni tudnánk a feladatokat. Ehhez azonban jobb mukaszervezésre, több kábel-szerelő szakmunkásra és méltányosabb, a teljesítménnyel arányos bérézésre, jobb munkakörülményekre van szükség. Ebben az irányban kell végeznünk érdekvédelmi, érdekképviselői munkánkat, s nagyon jó, hogy a tagság és a központi vezetőség egyaránt támogat ebben minket.

(faggyas)

mosan intézkedések történjenek a részmunkaidő, illetve a rugalmas munkaidő szélesebb körű alkalmazására is.

Szeretnénk szólni a telefon- és a géptáviró-kezelők munkaidőgondjairól. Mérésekkel, szakvizsgálatokkal egyértelműen bizonyították e munkakörök egészségkárosító hatását, a dolgozók idegi és fizikai túlterhelését. Jogosnak, szükségesnek tartjuk a jelenlegi munkaidő heti 36 órára történő csökkentését, amihez állami szintű döntés szükséges. Noha felvetésünk jogosságát elismerték, konkrét intézkedésre hosszú idő óta nem került sor. A magunk részéről a továbbiakban is napirenden tartjuk a kérést, és sürgetjük a kedvező döntést.

Szocialista vívmányaink jelentős része kapcsolódik szociálpolitikánkhoz, mely az elmúlt évtizedekben a dolgozók életszínvonalának jelentős tényezője volt. A kongresszus írásos jelentéséből látható, hogy szakszervezetünk milyen erőfeszítéseket tett e téren. Ismeretes, hogy a szakszervezeti tagdíjból, jóléti alapról sok ezer kis nyugdíjjal rendelkező kapott támogatást, hogy a nagycsaládok évenként kétszeri segélyezésére fennmaradt, sőt az átlagjövedelem-határokat többször módosítottuk. Az üdülési díj emelését mérsékeltek a SZOT 200 forintos utalványai-val, amit vállalati és szakszervezeti pénzeszközökből jelentősen kiegészítettünk.

A jövőben fejlesztenünk kell a fiatalok családalapításának támogatását, a nagycsaládok segélyezését és szerény keretek között az üdülés, a tömegsport feltételeit. Tovább akarjuk folytatni a szakszervezeti tagdíjból és a kollektívák önkéntes munkájából származó bevételekből a nyugdíjasok támogatását.

Politikailag fontos, hogy sikerült szakszervezetünkön belül fejleszteni az egymás iránti szolidaritást. A földrengés károsultjainak megsegítéséért közzönetet mondunk a szocialista brigádoknak és a postásokkollektíváknak. Ez a szemlélet azonban még nem mindenütt jellemző. Eppen ezért erősíteni kell az egymással való törődést, a szolidaritást.

A segélyezést fontos kiegészítő lehetőségnek tartjuk a nehezen élő emberek támogatására. A szociális gondoskodásnak azonban szocialista viszonyok között nem lehet ez az alapja. Feltétlenül szükséges, hogy központi, állami intézkedések

történjenek helyzetük javítására már a VII. ötéves tervben.

A szociálpolitikai vívmányok megőrzésével kapcsolatos erőfeszítéseket nagymértékben zavarja, esetenként bizonytalanságot, rossz politikai légkört okoz az a sokféle, nem mindig kellően átgondolt és mégis nyilvánosság elé kerülő híresztelés a szociálpolitika változásáról. Szakszervezetünknek az az álláspontja, hogy a feltétlenül szükséges intézkedéseket is csak megfelelő előkészítéssel, demokratikus vita alapján vesszük be. Különösen vonatkozik ez a gazdasági eredményt sem hozó intézkedésekre. Ilyen például az 50 százalékos vasúti kedvezmény teljes megszüntetése, tervezett teljes megszüntetése, vagy a postai vendégszobák díjának a Pénzügyminisztérium által központilag elrendelt jelentős felemelése stb. Ezeket tagságunk minden erőfeszítésünk ellenére a mai napig sem fogadta el, és megváltoztatásukat várja.

Szakszervezetünk munkája a XI. kongresszus óta tartalmában, módszereiben a célokkal összhangban fejlődött, új vonásokkal gazdagodott. A központi vezetőség a lenini elveknek, az MSZMP szakszervezeti politikájának megfelelően gyakorolta funkcióit. A postai munka segítését, a tagság képviselőit, érdekvédelmét a dolgozók helyzetének alapos ismeretében, véleményük, javaslataik figyelembevételével mindvégig kezdeményezően, megalapozottan végezték választott testületeink. A dolgozókat érintő kérdésekben folyamatosan tettek önálló javaslatokat, dolgoztak ki elgondolásokat, amelyek jó része ezek figyelembevételével intézódött el.

Az volt a központi vezetőség alapelve, hogy önállóan kezdeményezzen, szükség esetén vitatkozzon is. Mély meggyőződésünk, hogy a szakszervezet akkor is segít, ha egyetértéssel fejezi ki, és akkor is, amikor a dolgozók körében szerzett tapasztalataira, a helyzet reális ismeretére alapozva szükség esetén vitatkozik is a jobb döntés és a tagság reális törekvéseinek érvényesítése érdekében. Ennek alakításában a jövőben is minden választott szakszervezeti testületnek, tisztségviselőnek nagy a felelőssége. Határozottan és felelősséggel kell élni jogainkkal — ha szükséges, egészen a vétóig. Fel kell számolnunk azt a szemléletet és a helyenként sajnos még előforduló

gyakorlatot, hogy a helyi presztizserdek, a félreértett vezetői tekintély akadályozza az egészséges, demokratikus közszellemet és a dolgozók reális törekvéseinek figyelembevételét.

Legutóbbi kongresszusunk óta jelentős előrelépés van szakszervezetünk belső demokratizmusában. Egész tevékenységünkben erősödött a testületi vezetés. A vezetőtestületek munkáját az egymásra épültség és a tervszerűség, ugyanakkor a kellő rugalmasság jellemzi.

Központi vezetőségünk, valamint a közép- és alapszervezetek a dolgozók döntő többségét érintő témákban csak a tagság véleményének kikérése, ismerete alapján foglaltak állást. Nem formális véleménykérésről, hanem a többségi akarat érvényre juttatásáról van szó. A demokratikus fórumokon lezajlott nyílt viták ezért nemegyszer az előzetes központi elképzelések megváltoztatását eredményezték, szakszervezetünk természetesen tiszteletben tartotta a tagság többségi véleményét. E véleményeknek, a lehetőség keretein belül, állásfoglalásaiban helyt adott, vagy ha erre az adott időpontban nem volt lehetőség, felelősen számon tartotta azokat, és képviselte egészen a megoldásig. Ez a demokrácia természetes velejárója.

További erőfeszítéseket kell tennünk, hogy a demokratikus magatartás, közgondolkodás és vezetési stílus tovább erősödjön. El kell érünk, hogy a bizalmiaktól a központi vezetőségig legyen nyitott az egész szakszervezet a tagság véleményének befogadására. Fejlődjön tovább a dolgozói észrevételek, javaslatok gondos számon tartása, a gyors, önálló, helyi intézkedés, vagy ha erre nincs lehetőség, a legkényesebbnek tartott kérdéseket is az őszinte, nyílt választadás, politikai párbeszéd, vita. A dolgozóknak érezniük kell, hogy szükség van a véleményükre, javaslataikra, hogy azokat komolyan vesszük és számolunk velük.

Amikor kedvezően ítéljük meg mind a munkahelyi demokrácia, mind szakszervezetünk belső demokratizmusának fejlődését, sőt sincs megelégedettség. Tudatában vagyunk annak, hogy a gazdasági vezetéssel együtt még sokat kell tennünk, korántsem tudjuk e feladatot még elképzeléseink szerint megoldani. Azt azonban megállapíthatjuk, hogy jó úton járunk, közös érdekünk a demokrácia még teljesebb tétele.

Képviselői, érdekvédelmi munkánk másik jelentős területe volt rétegmunkánk erősítése, hogy jobban figyelembe tudjuk venni az egyes dolgozói rétegek sajátos helyzetét. Központi vezetőségünk több postai régió helyzetét tárgyalta meg, s ennek kapcsán sok olyan szakszervezeti tag is bekapcsolódott a munkába, aki korábban nem dolgozott a mozgalomban.

Megtárgyaltuk például az értelmiségiek, a kézbesítők, a hálózatiépítő munkások, a hírlap-terjesztők helyzetét, és megjelöltük a legfontosabb tennivalókat. E határozatok nemcsak egy ötéves ciklusra szólnak, hanem hosszabb távra érvényes szakszervezeti álláspontokat tartalmaznak. Ezért is adtuk ki a küldött elvtársaknak teljes szöveg-gel, hiszen ezeknek a végrehajtására a következő időszakban is nagy figyelmet kell fordítani. Javasoljuk a kongresszusnak új retegbizottságok létrehozását is, ilyen lehet például: az értelmiségi- és a nyugdíjasbizottság.

Szakszervezetünk érdekvédelmi munkájának, tömegbefolyásának, nevelő tevékenységének jelentős kérdése ez, mert a „nagy postán” belül az egyes rétegeknek érezniük kell, hogy az általánostól eltérő, sajátos problémáikkal is érdemben foglalkozik a szakszervezet. Mindezt oly módon, hogy ösztönzi az érintett dolgozók tevékeny részvételét a szakszervezeti munkában. Nevelő, mozgósító munkákkal erősíteni kell annak felismerését, hogy a szakszervezet nemcsak érdekvédelmi szervezet, hanem olyan közösség, amely a dolgozók összefogásának, nevelésének, közéleti munkájának is szervezete.

A szakszervezet akkor dolgozik jól, ha keretet ad az emberek összefogásának, egymás segítésének és megbecsülésének. Ennek keretében valósul meg, hogy a szakszervezet a dolgozóért, a dolgozókkal együtt cselekszik. Úgy ítéljük meg, hogy szakszervezetünkben az utóbbi években erősödött a tömegkapcsolat, az együttes gondolkodás és cselekvés, a nehézségekkel szembenéző és a megoldást kereső munkastílus is. Ezt jelzi a postások magas szervezetségi aránya és a tagdíjfizetési kész-ség. A mozgalom ereje mindig

nagy segítséget nyújtott megértő férjem, aki maga is postás, s ugyancsak betöltött választottként szakszervezeti tisztségeket. Így olyan családi légkör alakult ki nálunk, amelyben természetes volt a közösségért való fáradozás, amelyet azonban sohasem tekintettünk fáradtságnak.

— *Tíz éve, tehát 1975 óta tagja vagyok a területi szakszervezeti bizottságnak, és irányítom a szociálpolitikai bizottság munkáját. A legutóbbi kongresszuson nagy megtiszteltetés ért. A központi vezetőség tagjává választottak, és szakszervezetünk tagsága javasolt a SZOT számvizsgáló bizottságába.*

— *Hogyan fér mindez be egy hivatalvezető idejébe, aki emellett két — ma már felnőtt — gyermek édesanyja is?*

— Az természetes, hogy a szakszervezeti tennivalók nem választhatók el a munkahelytől. De a hivatalvezető dolgát is megkönnyíti, ha beosztottaival jó, emberi kapcsolatokat tud teremteni, s a kölcsönös bizalom légkörében mindenki becsülettel ellátja feladatát. A többi társadalmi munkában pedig

ebben volt, ezt kell megőrizni és nagy gonddal tovább fejleszteni.

Központi vezetőségünk és elnökségünk a kongresszus óta összeforrott, kollektív munkát végző vezetőtestületté vált, amelynek tagjai a maguk területén túl a posta egészét is átlátva, felelősen foglaltak állást dolgozóink képviselőiben, s tekintélyt szereztek a tagság és a szakmai vezetők előtt is. Mindvégig nagy erőt fordítottunk a közép- és alapszervezetek erősítésére, a tisztségviselők oktatására, munkaközbeni segítésére. A gyakorlati munka bizonyítja, hogy a közép- és alapszervi bizalmi testületek mindinkább alkalmasak magas színvonalon ellátni képviselői funkcióikat.

Erősödött a kishivatalok, a szétszórott munkaterületek tagsága között végzett munkánk is. Ennek rendszerességét, hatását azonban tovább kell fejleszteni. Kongresszusi határozatunknak megfelelően tovább erősödött a bizalmiak, főbizalmiak munkája, szerepe. Úgy értékeljük, hogy fejlődő munkájuk hatásaként egyre jobban elfogadott munkahelyi tényezővé váltak mind a tagság, mind a gazdasági vezetők előtt.

Politikai munkájuk továbbfejlesztésével, a csoportélet rendszerességének erősítésével, közvélemény-formáló szerepük növelésével az alapszervi szakszervezeti munka színvonalát tovább kell erősíteni. Ehhez jó alap, hogy a választásokon a tagság nagy többségüket újraválasztotta, tehát van bizalom, gyakorlati tapasztalat.

Befejezésül a központi vezetőség megbízásából és a magam nevében megköszönöm a bizalmat, s azt az erkölcsi és politikai támogatást, amit munkánkhoz az elmúlt öt évben adtak. Tiszta szívemből köszönetet mondok minden postás dolgozónak; külön kiemelve a tisztségviselőket, aktivistákat, akik becsülettel, odaadással végzett munkájukkal, áldozat-vállalással hozzájárultak a XI. kongresszus határozatának valóra váltásához.

Az újonnan választott tisztségviselőktől pedig azt kérem, dolgozzanak úgy, hogy megtartsák, erősítsék dolgozó társaik bizalmát, megbecsülését. Szolgálgjék híven szocialista társadalmunk és valamennyi postás dolgozó ügyét, érdekeit.

— *Túl vagyunk egy választási cikluson. A beszámoló eredményes munkáról adott számot, s ezt a vita is megerősítette. Mit vár a mostani kongresszustól és az ezt követő időszakról?*

— Nehéz egy ilyen kérdésre a szokványostól eltérő választ adni. A kongresszus eddigi menetében és a határozattervezet szerint kiállt a postások mellett. Ezt várom a folytatástól is. Nagy szükségünk van a postásoknak arra, hogy a társadalom megfelelően értékelje munkájukat. Természetesen ez igen nagy részben a postások magatartásán, szorgalmán, kitartásán is múlik. A postának is szüksége van a társadalom megbecsülésére, ugyanakkor a társadalom sem nélkülözhet egy jól működő postát. A jelek arra mutatnak, hogy mind a postán, mind az igénybevevők körében, vezetők és vezetettek között kezd tudatosodni a vállni az említett kölcsönhatás. A jövő tehát biztató. Gondolom, az eredmény a postásokon nem fog múlni.

B. I.

Jó-e postásnak lenni?

Vita a beszámolók és a határozattervezet fölött

A valóban kimerítő írásbeli jelentés és a határozattervezet ismeretében, és az azt kiegészítő fűtőkári beszámoló meghallgatása után van-e még módjuk a felszólalóknak arra, hogy újabb gondolatokat, javaslatokat vessenek fel, vitassanak meg a kongresszus nyilvánosságát elöl? Annál is inkább felvetődik ez a kérdés, mivel a felszólalók valamennyien az említett dokumentumok elfogadását ajánlották a résztvevőknek. És mégis eleven vita tanúi lehetünk a két nap folyamán. A küldöttek teljesítették megbízatásukat, a különböző választóik véleményét, javaslatait, amelyek a hely, a munkaterület, a beosztás, a különböző rétegekhez való tartozás szerint — bár többé-kevésbé egységes szemlélettel —, más-más irányból közelítették meg az érdeklődés középpontjában álló kérdéseket. Gondok, gondolatok, eredmények, remények keveréke van kezünkben, megpróbálunk belőle egységes, áttekinthető képet kialakítani.

A címben szereplő kérdést dr. Szarka György, a Budapesti Távfeszülő Igazgatóság tszbtitkára tette fel. A választ úgy adta meg rá, hogy akkor jó, ha minden postás tiszteli egymás véleményét, megbecsüli egymás munkáját, segítik egymást gondjaik megoldásában, ha vezetőknek és beosztottnak egy célja van: a jobb szolgáltatás, ezáltal a jó közérzet.

A szolgáltatás minősége valóban befolyásolja a társadalom közérzetét, csak hogy a jó munka nem mindig a postások készségén múlik, tömérdek tárgyi feltétele is van. Az ezek hiányában támadt rossz közérzet viszont visszahat a postásokra. Erre világított rá felszólalásában Rozinka János, a Debreceni és Németh Sebestyén, a Budapesti vidéki Postaigazgatóság dolgozóinak küldötte. Például a távfeszülő-szolgálat korszerűtlensége miatt elszervezett kényelmenességek, kellemetlenségekből fakadó indulataikat a telefonálók igazságtalanul a postás dolgozókon vezetik le, gyakran sértő módon. A buda-

Dr. Szarka György

pesti távfeszülő üzemek forgalmi előadói alig-alig állják az átlomás bekapcsolására várakozók minduntalan ostromát. Van olyan igénylő, akinek hetente kell levélni választolni.

Már maga, az ilyen körülmények között végzett munka is nagyobb elismerést érdemelne, nem is beszélve az elemi csapásokból adódó nehézségekről és tömeges üzemzavarok leküzdéséről. Erre Maróti László, a szegedi küldötte mutatott rá, elmondva, hogy a tavalyelőtti hóvihár által a külvilágtól elszigetelt településekkel milyen áldozatos munkával állították helyre az összeköttetést a postához hű dolgozók. Mindig számítani lehet rájuk, de hogy számuk ne csökkenjen, a szakma nagyobb társadalmi rangjára lenne szükség.

A postások ezt várják az intézmény önállóvá válásától, de — mint azt Gyuricza Imre, a Soproni Postaigazgatóság dolgozóinak képviselője hangoztatta — több segítséget várnak „fentről”, például a posta és a szolgáltatások jobb propagandájával, amitől ugyan nem lesz több telefon, és nem lesz kevesebb a felvételi munkahelyeknél a várakozási idő, de az ügyfelek nyugodtabb viselkedése jótékonyan hat a munkára is.

Sütő István nyugdíjas az Élet és Irodalomban nemrég megjelent cikkre hivatkozott, amely megírta, hogy a postát az utób-

bi hetekben a televízió, a rádió, a sajtó, sőt még a kabarészínpad felől is milyen összpontosított támadás érte a szolgáltatások jelenlegi állapota, valamint az erre adandó magyarázat elmaradása miatt. A közvélemény tehát kapott egyfajta tájékoztatást, a posta azonban szólan maradt.

A postások, munkaadójuk és munkájuk társadalmi megbecsülésének az erkölcsiek mellett anyagi tényezői is vannak. Kielégítő közérzetet a már változatosan kívül élet- és munkakörülményeik hathatós javítása hozhat. És erre a javulásra feltétlenül szükség van ahhoz, hogy a postai munkaköröket vonzóvá tegyük.

A távfeszülő-szolgálat jelenlegi technológiája nem csábítja a számítógépek felé kacsintgató fiatalokat, a munkakörülmények pedig egyenesen elriasztják őket. Maróti László sötét képet festett a békéscsabai hálózatos raktár állapotáról, az ottani szociális ellátottság teljes hiányáról, a rakodás balesetveszélyességéről. Horváth János pécsi területi küldött a körzetmesterségek nagy részének rossz elhelyezését említette. De még a többé-kevésbé megfelelő szociális ellátottság mellett sincs sok öröm a korszerűtlen berendezéseken nyújtott alacsony színvonalú szolgáltatásban. És hiába szerelnék fel korszerű központokat, ha ezeket elavult hálózatra telepítik. Ugyanezt kifogásolta Szarka György is a Krisztina II-vel, a VII. ötéves terv legnagyobb postai beruházásával kapcsolatban. Azt is meg kell jegyezni, hogy nemcsak a hálózatok állapota nem felel meg a követelményeknek, a hálózatképzés és szerelés technológiája, a nehéz fizikai munka gépesíthetősége is elmarad a kívánalmaktól. Erre Molnár Ferencné, a Posta Építési Üzem tszbtitkára is rámutatott.

A munkakörülményeket tárgyalva nem maradt említetlenül a szolgálati rend sem. Minden postás örömmel fogadta a heti munkaidő rövidítését, majd az ötnapos munkahetet. A kedvező intézkedés azonban éppen visszájára fordult a táviró- és

távbeszülő-kezelőknél. Az ő eddigi munkaidő-kedvezményük, a napi 7 órás szolgálat, ezáltal elveszett. Azt a kérésüket, hogy munkájukat, mint korábban, tekinték ismét egészségre ártalmasnak, és a munkaidő általános rövidítésével arányosan eddigi munkaidőkeretüket is csökkentse, Szilágyi Sándorné, a Helyközi Távfeszülő Igazgatóság és Dévényi Imréné, a Központi Táviró Hivatal küldötte tolmácsolta. Megjegyezték, hogy ezeket a munkaköröket csaknem kizárólag nők töltik be. Örömmel vették viszont tudomásul, hogy a szakszervezet és a posta vezetői is napirendre tűzték a táviró- és távfeszülő-kezelők heti 36 órai munkaidőjének kérdését.

Szilágyi Sándorné

Nem kedvezőbbek a körülmények a postaforgalomnál sem. Itt mindjárt azt is meg kell jegyeznünk, hogy a fővárosban kívül a távközlési forgalmat is a postahivatalok dolgozói bonyolítják le, sőt helyenként, mint például a Velencei-tó térségében vagy Tiszanánán és a hozzá hasonló adottságú hivatalokban — mint azt a Miskolci Postaigazgatóság dolgozóit képviselő Horváth Józsefné megerősítette — ez a legnagyobb teherterhelésük, legégetőbb gondjuk.

Ő is, ugyanúgy, mint Rozinka János, siettetni szeretné a postahivatalok fejlesztését. Hiába tett a posta rendkívüli erőfeszítéseket a terhes örökség, a rossz állapotú bérlemények felújítására, a gyengén megépített öreg házak toldozva-foldozva sem felelnek meg hivatal céljára, és előbb-utóbb használatlanokká válnak. Persze a forgalom kinőtte a századforduló táján, vagy még előbb emelt célépületeket is, ennél fogva sok nagyhivatalban sem dolgoznak jobb körülmények között a postások. Mindezek a nehézségek, főleg a fővárosban és környékén, valamint az ipari körzetekben kedvezőtlenül hatnak a létszámhelyzetre. Ezt nem tudja ellensúlyozni a Hídeg Józsefné, soproni területi küldött által vázolt fejlődés (ötnapos munkahét, a vasárnapi hírlapkezelés megszüntetése, az általános rendezése, a felfűzős áramkörök számának csökkentése stb.) sem.

Fejes Istvánné, a Budapesti Postaigazgatóság tszbtitkára — méltányolva a távfeszülő-szolgálat megkülönböztetett fejlesztésének szükségességét — az erőforrások elosztásakor nagyobb részesedést kér a postaforgalomnak, nehogy ez az ágazat is a távfeszülő-szolgálatéhoz hasonló mélypontra jusson. Az innen való kikeveredéshez a hagyományos postának még kisebb az esélye. Kérésével nem állt egyedül.

A Budapesti Postaigazgatóságnál talán még rosszabbul áll a szervezetszervezés során alapított Hírlap- és Postaszállítási Igazgatóság. Konrád Ervin tszbtitkár felszólalásában rámutatott arra, hogy az új postaszerv a munkakörülmények, ennél fogva a munkaerő-ellátottság szempontjából a legmostohább szervezeti egysé-

Ha valaki közvetlen közelről tudja megítélni a posta mindennapi dolgait, ha valaki illetékes ezekről beszélni, akkor Kiss József az. Neki, a Mátészalka 2-es postahivatal mozgóposta-kezelőjének kétszeresen is joga van erre. Egyrészt, mert nap mint nap reggel négytől este hatig társával együtt igazán mostoha körülmények között teszi a dolgát, másrészt mint kollégái érdekeinek képviselője két tűz közé szorulva igyekszik jó szbtitkár lenni.

Amikor a kongresszus egyik szünetében munkájáról, gondjairól kérdeztem, nem elsősorban önmagáról, hanem társairól, nem egyéni gondjairól, hanem csoportjának égető problémáiról beszélt. Elmondta: igaz ugyan, hogy 1990-re átadják az új postahivatalt, de addig a jelenlegi „kócerájában” kell dolgozniuk, amelynek alapterülete kicsi, s a benne dolgozók alig férnek el. A rovatolónak húsz négyzetméternyi területen például száz-húsz hivatal anyagát kell irányítani, feldolgozni. Illemhely csak egy van, és a csomagraktárt is rég kinőték már. A pihenőhely kikellenc négyzetméterén sokszor húsz-huszonkét embernek kell(ene) elférnie. A ketős szorítás ebben az esetben szinte kézzelfogható, mert hogyan is lehet — vagy legalábbis nehéz — azal vigasztalni az embereket: majd 1990-ben lesz új...

Kiss József legfeljebb annyit tehet — és ez sem csekélység —, hogy elmagyarázza kollégáinak: e helyzetért nem feltétlenül a posta felelős, hiszen mindenki tudja, milyen szűkösek a beruházási lehetőségek.

Hogy ez a magyarázat ne

magyarázkodásnak hasson, Kiss József Balatonfüreden egy szakszervezeti titkári iskolán arról hallhat előadásokat: milyen módszereket kell felhasználni, hogy jobban tudja képviselni munkatársai érdekeit.

Amikor a szakszervezet tekintélyéről kérdeztem, úgy vélekedett: van is, meg nincs is. Van, ha a szakszervezeti bizalmi és a tisztviselők el tudják intézni a segítségért hozzájuk forduló ügyeit, és nincs, ha objektív okokra hivatkozva öle tett kézzel várnak a jobb időkre. Van tekintélye nemcsak a szakszervezeti tagság, hanem a gazdasági vezetők előtt is, ha ki mer állni igazsága mellett, ha meg tudja győzni vezetőit, hogy ésszerű kompromisszummal előre lehet jutni.

Kiss Józsefet szeptember 27-én választották szbtitkárnak. Egyelőre még lelkes, még hisz abban, hogy társai érdekeit eredményesen tudja képviselni. Ez a lelkesedés azonban csak akkor maradhat meg, és Kiss József csak akkor látja majd értelmét munkájának, ha társai nemcsak kibicként szurkolnak neki, és vezetői — saját érdekükben is — jobban hallgatnak rá.

U. A.

— Mi ott Kápolnásnyéki is érzékeljük, hogy a posta gondja nem egyedül a postáé — mondja Németh Sebestyén, a kápolnásnyéki postahivatal vezetője. Hogy az itteni hiányosságokban a társadalom egésze is ludas. Hadd mondjak egy példát: beállít hozzánk egy felhaborodott ügyfél: micsoda dolog, nincs Rádió- és televízió újság! Elmondjuk neki, hogy van újságunk, hét darab, de nézze meg, mind egyik használhatatlan. Az ügyfél, aki eddig verte a mellét, hogy ő a nyomában milyen becsületesen dolgozik, megszeppenően elhallgatott, és így szabadkozott: kérem, én már nyugdíjas vagyok... Egy másik alkalommal egy tanárnő jön haragosan: micsoda dolog ilyen tiszteltlenül beszélni az emberrel! Kiderül, hogy fiatal

kollégánk egy hónappal ezelőtt hagyta el az iskolapadot. Amit az iskola tizenkét év alatt nem tudott elérni, azt mi hogyan tudnánk egy hónap alatt?

— Nekem az tetszett a kongresszuson, hogy ilyen és ehhez hasonló témák is napirendre kerültek, mert csak a valóság helyes ismeretében tudunk javítani az elkövetkező időben munkánkban. Nálunk, Kápolnásnyéken és környékén nincsenek irigylésre méltó helyzetben a kishivatalok. Hozzánk tartozik a velencei távfeszülő-szolgálat Dinnyéstől Gyúróig. Mi bonyolítjuk le e terület interurbán beszélgetéseit. Mi is érezzük az országos telefonhálózat elmaradottságának következményeit, hiszen ott tartunk, hogy mennél több előfizetőt vonunk be a telefonhálózatba, annál nehezebb, illetve hosszadalmasabbá válik a kapcsolás. S a beszélőhelyek számát éppen ezért nem növelhetjük tetszés szerint. Velence és környéke üdülőövezet, így a nyári szezonban megsokszorozódik a munkánk. Nekünk is részünk van abban, hogy a nyaralók jól érezzék magukat. Gondolja csak meg, milyen teher nehezdedik ránk, hiszen Velence lakossága nyáron negyvenezerre duzzad, de a kis postahivatalt nem erre a forgalomra tervezték. Húsz éve vagyok

Kápolnásnyéken, de úgy vagyok vele — miután igen sokszor hallottam, milyen fejlesztések lesznek —, hogy én már csak akkor hiszek, ha meg is valósítják azokat. Pedig meg kellene, mert a huszonegyedik órában vagyunk.

A posta nemcsak nálunk, hanem az ország többi részében is nehéz helyzetben van. Jó volt, hogy a kongresszuson minderről beszélhettünk. Csodát természetesen nem vártunk és nem is várunk, és megértjük, hogy a szakszervezetnek is mérlegelnie kell az országos gondokat érdekvédelmi munkája közben, de mindezt figyelembe véve is csak akkor léphetünk előre, ha következetesebben védjük tagságunk érdekeit, mert csak így lehet a több évtizedes lemaradást behozni. Ehhez az is szükséges, hogy a posta rendezze a vidéki dolgozók bérét, ami jelenleg nyolcszáz, ezer forinttal kevesebb a városi postásokénál. A hírlapterjesztést úgy kell korszerűsíteni, hogy az emberek érdekeltebbek legyenek, mint most; a kézbesítőket korszerűbb közlekedési eszközökkel lássák el.

— Hát én csak ennyit várok az elkövetkező öt évtől... De hadd tegyem hozzá halkan: ha ennek a felét megvalósítjuk, már akkor is elégedett leszek.

— Udv —

zatában is. Szerinte egyrészt olyan körülményeket kellene teremteni, hogy a feladatokat a főmunkaidőben el lehessen végezni. Másrészt a főmunkaidőben végzett munka becsületének visszaállítása végett a kereseti arányokat úgy kellene rendezni, hogy a dolgozók ne érezzék magukat kényszerre, hogy meghaladó többletfeladatokat vállalására. A rendes munkakör ellátásánál egyébként lényegesen jobban megfizetett vgm-teljesítmény nemcsak a piHENŐDŐTŐL fosztja meg a dolgozót, hanem elvonja az előrehaladáshoz szükséges ismeretek megszerzésétől, az önműveléstől. És ez a folyamat legtöbb-ször éppen a legtehetségesebb dolgozókat tartja vissza attól, hogy lépést tarthassanak a technika fejlődésével.

Kovács Erzsébet

Ugyanezt a gondolatot fejtette ki Kuhn Béla, a Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság dolgozóinak küldötte az értelmiség helyzetéről és szerepéről szóló eszmefuttatásában, megemlítve még azt is, hogy a túlzott többletmunka visszatartja ezt a réteget annak a küldetésének a teljesítésétől, hogy részt vállaljon a kulturális élet formálásában.

Az eddig tárgyalt gondok ismeretében nehéz lenne a címben idézett kérdésre egyértelműen válaszolni. A nagy munkaerő-vándorlás mindenestre arra utal, hogy sokan nem jól

éreztek magukat a postán, vagy legalábbis nem találták meg a számításukat. Velük szemben áll egy több tízezres törzsgárda, amely fejével, kezével a munka, a szolgáltatások javításán fáradozik, szegyenkezik a hibák miatt, szerényen kéri munkájának jobb megbecsülését, és örül minden sikernek, akár a szolgáltatások színvonalának emelkedésében, akár az élet- és munkakörülmények javulásában tapasztalja, akár ő, akár munkatársa érte el azokat.

A hálózatos dolgozók ösztönző bérének méltóságok a fel-szólalók nemcsak a nagyobb jövedelemhez fűződő megelégedettségüknek adtak hangot, észtrevették a munkaszervezésre, a hálózatok állapotára, áttekintően a szolgáltatások minőségére gyakorolt kedvező hatását is. Egyszerűen mozgósította a belső tartalékokat, amelyek felhasználásának lehetőségeire és szükségességére Szarka György és Fejes Istvánné is felhívta a figyelmet, megjegyezve ugyan, hogy ez az erőforrás sem kimeríthetetlen, és központi segítség nélkül pusztán erre hagyatkozni nem lehet.

Treuer Rezső soproni küldött az üzem- és munkaszervezés kiemelkedő példájaként emlegette a Soproni Postaigazgatóság által létrehozott javító és szerező üzemet. A korszerű központi raktárral összekapcsolt, jól felszerelt üzemegekkel összehangolt munkájával rövid fennállása alatt is kimagasló eredményeket ért el mind a posta- és távközléshálózati, mind a műszaki szolgálat berendezéseinek karbantartásában, felújításában.

Ugyancsak a fejlesztéssel párosult üzem- és munkaszervezés sikerére utaló példát említette felszólalásában a pécsi terület dolgozóit képviselő Benedek Erzsébet. Elmondta, hogy ma már senki nem kételkedik — mint kezdetben — a balaton-szentgyörgyi góciüzem hasznosságában. Nemcsak a vonáskörzet dolgozóit sikerült meggyőzni a beruházás szükségességéről, ma már tapasztalatokat nyújt a további feldolgozó üze-

mek létesítéséhez, munkájuk megszervezéséhez. A helyes megközelítéssel kialakításban fontos szerep jut a szakszervezetnek. Egy dolgot mindenesetre meg lehet állapítani: az üzem hozzájárul a küldemények átfutási idejének rövidítéséhez.

Es hogy a sajnálatosan késlekedő fejlesztés ellenére mit ér a munkaszervezés, arra jó példával szolgált Konrád Ervin, beszámolván arról, hogy a rossz munkakörülményekkel és munkaerő-ellátottsággal indított új igazgatóság sikeresen birkózott meg az első év végi csúcsforgalommal. Az üzemek egymásnak nyújtott önzetlen segítségével a csúcsforgalom egész ideje alatt naprakészen dolgoztak, s az év végét a kicserélő és vámközvetítő szolgálat is csaknem maradvány nélkül zárta. Erre példa régóta nem volt.

A korábbi járási hivatalok mintájára megszervezett körzeti hivatali rendszer előnyeit Hídeg Józsefné ismertette. A Soproni Postaigazgatóság területén a volt 11 járási hivatal helyett 13 körzeti hivatal alakult, jobban figyelembe véve a felügyelő hivatalok vonzáskörzetét, kedvező lehetőséget teremtve a postaszállítás és a távközlés előnyösebb megszervezéséhez.

A túlszervezés, az öncélú egységesítésre való törekvés következményeire jellemző példaként viszont a kongresszus elé tárta a kishivatalok pénteki nyitvatartási idejének meghosszabbítását. Számadatokkal bizonyította a meghosszabbított nyitvatartás gazdaságtalan és fölösleges voltát. Célszerűbb lenne a szóvá tett egy órát a hét valamelyik más napjának reggelére áttéríteni.

A belső tartalékok mozgósításában különösen nagy szerepe van a munkaverseny-mozgalomnak. Potz Lajosné, a Szegedi Postaigazgatóság dolgozóinak küldötte egész felszólalását ennek a témának szentelte. Bár nagy gondot kell fordítani a mozgalom demokratizmusára, támaszkodni kell a dolgozók kezdeményezőire, a munkaverseny sem nélkülözheti a szervezést. Ez pedig közös feladata a szakszervezetnek és a szakvezetőnek. Útmutatást kell adni a vállalatokhoz, a posta és lehetőleg a közvetlen munkahely előtt álló feladatokra kell a figyelmet irányítani. Ezáltal érhető el, hogy a dolgozók, a brigádok jól meghatározható, kézzelfogható, személynél szóló munkára vállalkozzanak. A mozgalom demokratizmusát erősítette az az intézkedés, amellyel a megyei hivatalok és az üzemek kollektívájára bízták a náluk kiosztandó elismerések odaítélését.

Dr. Bakondi Antal, a Magyar Posta Központjának nyugalmazott szakosztályvezetője a jelenlegi postai munkaerő-szerkezet kialakulásának okairól, valamint a várható munkaerő-helyzettel, befolyásolásának módjait foglalkozott. Magától értetődik, hogy a szakszervezeti kongresszus vitájában részt vevők nem tévesztették szem elől a szervezeti élet legfontosabb kérdéseit sem. Az e témakörrel érintő gondolatokból adunk itt rövid válogatást.

Szarka György véleménye szerint a mostanában lezajlott választások feleletet adtak arra, hogy sikerült-e megújítani a szakszervezeti munkát a jogok és hatáskörök kiterjesztésével, a demokrácia erősítésével. A tapasztalat az, hogy a partnerviszonyok fokozatosan kialakultak, és a közös munka egyre igényesebbé válik. Természetesen mind a szakszervezeti, mind a munkahelyi demokráciát csak gyakorolva lehet hatékonyra tenni.

Hogy az mennyire igaz, hogy még nem jártuk ki kellőképpen az élet iskoláját, arra a nyugdíjban levő Bánsági István, a pécsi terület küldötte világított rá. Mint központi vezetőségi tag jó néhány testületi ülésen részt vett, és azt tapasztalta, hogy a hozzászólások alaphangja szerint a titkár beszámolójához igazodik. Egy mindenféle bírálatot mellőző beszámolót követő dicsőítő hozzászólások után fel-

tette a kérdést, hogy itt minden olyan jól megy-e. Erre megindult a panaszok özöne. Nagyobb határozottságot kellene a testületi tagoknak tanúsítaniuk, hiszen csak úgy tudhatják a dolgozók véleményét, javaslatait megfelelő módon képviselni.

A Helyközi Távfeszítő Igazgatóság dolgozóinak megbízásából megjelent Cseszkó László felszólalásában a bizalmiak és a bizalmitestületek munkájával, Gyuricza Imre a tárgyilagos és pontos információ jelentőségével, a soproni Abdainé dr. Savanyó Ágnes pedig a vezetők véleményezésének tapasztalataival foglalkozott.

Bő teret kaptak a vitában a különböző rétegek gondoljai, az azok megoldására tett erőfeszítések. Finta István, a Pécsi Postaigazgatóság dolgozóinak küldötte a lakosság nagy részével naponta találkozó kézbesítők helyzetével foglalkozott.

Finta István

Megelégedve állapította meg, hogy a kézbesítők körében végzett rétegvizsgálat óta jó néhány kérdés megoldódott, viszont megemlítette több, a munkájukat gátló körülményt. Így javasolja, hogy emeljék fel a helyettes átvéveket kifizethető összeget, továbbá tegyék lehetővé, hogy a hivatalos küldeményeket alkalmi átvéveket is kézbesíthessék. A különböző küldemények kézbesítésének szabályairól jobban kellene tájékoztatni a lakosságot. Kecskémeti Mária, a Budapesti vidéki Postaigazgatóság dolgozóinak küldötte annyit tett hozzá Finta István hozzászólásához, hogy a kézbesítők minél szélesebb körére ki kellene terjeszteni egészésgügyi szűrővizsgálatukat, mivel ez a munkakör is hovatovább elnöiesedik.

Hozzászólásának további részében az ifjúság gondoljaival foglalkozott, kiemelve a pályakezdés és a családalapítás nehézségeit. Felvetette a kérdést, mi lehet az oka annak, hogy sok diplomás fiatal egy-két év múltán elhagyja a postát. Nem valószínű, hogy a pályaelhagyásnak mindig a gyenge fizetés az indítéka. Hasonló gondolatokkal foglalkozott a Miskolcra érkezett Kovács Gábor is. Bár igazgatósága egyre növeli a lakásépítés támogatására felhasználható összeget, és kielégített minden olyan igényt, amelynek a feltételei megvoltak, sok olyan fiatal dolgozik náluk, aki nem tudja az induló összeget előteremteni.

A különböző rétegek többféleképpen átélik egymást. A nők helyzetéről más szempontok szerint már többször szó esett. Az elmondottakon kívül Dévényi Imréné felszólalásából a női munkásszálló iránti újabb igényeket említi ki. Szerinte a szálláshelyek hiánya akadályozza a munkaerő-utánpótlásnak.

A nyugdíjasokat érintő néhány gyakorlati kérdést vetett fel Kovács József nyugalmazott osztályvezető, Abdainé Savanyó Ágnes pedig arról számolt be, miképpen siettek a földrendgáskárosultak, elsősorban a nyugdíjasok megsegítésére.

A XI. kongresszus óta a szakszervezet a postai értelmiség helyzetét is felmérte. E rétegvizsgálat tapasztalatait elemezte felszólalásában Kuhn Béla, kifejezve meggyőződését, hogy az ország technikai és technológiai elmaradásának felszámolása jelentős mértékben e réteg gondjainak megoldásán múlik. Szűrös Mátyás, az MSZMP

Báththy László 26 éves egyesített kézbesítő, körzeti szb-titkár, Hódmezővásárhelyről jött a kongresszusra. — Milyen érzés először részt venni a szakszervezet legmagasabb szintű tanácskozásán?

— Megtiszteltetésnek érzem, hogy küldöttnek választottak. Úgy vélem, az ember itt sok problémát, összefüggést megismer, s átfogó képet kap a postások életéről, helyzetéről, gondolkodásmódjáról. Az itt szerzett tapasztalatok bizonyosan segítséget nyújtanak a helyi feladatok megoldásához. Nekem különösen hasznos ez a tapasztalatszerzés, mivel csupán néhány hónapja választottak szakszervezeti tisztségviselőnek. Igaz, előtte a KISZ-ben agitációs-propaganda titkár voltam, s jó kapcsolatunk volt a szakszervezettel.

— Miért választotta ezt a hivatást? — Tulajdonképpen családi okok miatt. Feleségem szülei ugyanis a postánál dolgoznak, s amikor lehetőség nyílt, hogy Vásárhelyen kézbesítői állást kapjanak, átköltöztünk hozzájuk Bajáról. A posta segítségével hamar lakást kaptunk, s a fele-

ségem most a második gyerekünkkel van gyesen. De nem csupán a szűkebb család köt engem a postához. Azt hiszem, aki megszereti ezt a munkát, s ezt a közösséget, az annyira megszokja, hogy egy életre itt marad.

— Szívesen jönnek kézbesítőnek a fiatalok?

— Igen, de inkább hírlap-kézbesítőnek. Nálunk az egyesített kézbesítők többsége törzsgárdatag. Szerencsére, a mi területünkön nincs nagy munkaerőhiány.

— Miért vonzó ez a pálya?

— Valószínűleg nagy vonzerő az összetartó közösség, az, hogy jóban-rosszban számíthatunk egymásra. És nagyon fontos, hogy mi, kézbesítők szoros, közvetlen kapcsolatban vagyunk a lakossággal, szinte családtag-nak éreznék, tartanak bennünket az emberek, főleg az idősebbek, az egyedül élők. Ez igazán nem személytelen, egyhangú munka, sokszor még szociális gondoskodást is végzünk.

— Miben kell javítani a kézbesítők helyzetén, munkafeltételein?

— Többen elmondták a vitában is, hogy a mi munkánk állandó fizikai és szellemi megterheléssel, s óriási felelősséggel is jár, ha az általunk kézbesített pénzüszsereg gondolkodunk. Nálunk a szociális ellátás sokat javult, az egyenruha minőségével azonban még van gond. S meg kellene oldani a kerékpárok használati idejének problémáját is, hiszen rövid idő alatt tönkremennek. A bérezésen is javítani kell. Ezt szolgálja a január 1-től bevezetett ösztönző rendszer is, amely — jó munka esetén — prémiumot biztosít a kézbesítőknek.

F. S.

Még nem rutinos nyilatkozó, de amit mond, sejtetni enged, hogy tisztában van a rá váró feladat nagyságával.

— Új megbízatásom körül még sok a bizonytalanság, váratlanul ért a kitüntető bizalom. Kérdeztek is tőlem a kollégáim, hogy meddig maradok az üzemenél. Természetesen nem gondolok arra, hogy otthagynom a munkámat, amit szeretek. Nagy izgalommal készülök az új feladatra, de továbbra is szeretném jól végezni a szakmai munkát is. Most végzem a műszaki tisztá tanfolyamot, és menet közben rájöttem, hogy milyen sokrétű tapasztalattal szolgál ez a képzési forma. Számos olyan fiatalal lehet megismerkedni, akik pár éve gyakorolják már a szakmát a ország különböző területein. Rendkívül érdekes összehasonlítani az egymástól távol eső és eltérő műszaki adottságú munkahelyeket, az ot-tani szokásokat, sőt fizetéseket és az egyéni vágyakat.

Az ifjúsági tanács titkáráként azt várom, hogy a műszaki területen dolgozó fiatalok problémái mellett, megismerhetem a posta más területein dolgozó ifjúság gondoljait, törekvéseit is. Remélem, hogy egy idő után sikerül utat találni — a speciális feladatoktól függetlenül — a postás fiatalokhoz.

Míg Bakonyiné Édes Mariann a terveiről beszél, többször is azt mondja: mi telefonosok, és hozzáteszi rögtön, nemcsak a forma kedvéért szeretné a jövőben kerülni ezt a kifejezést. Valamennyi postás fiatal képviselőjében kell ezentúl beszélnie és tennie is.

— áts —

Szűrös Mátyás

latos, hogy egyes rétegek, főleg a nyugdíjasok és a fiatalok helyzete romlott, és a lakosság többsége is csak fokozott erőfeszítéssel képes megőrizni életszínvonalát.

Ahhoz, hogy ezeket a problémákat a politika megfelelően tudja kezelni, a társadalmi élet valamennyi területén folyamatos megújulásra van szükség. Az Országgyűlés elfogadta a VII. ötéves tervet. A számítások szerint, kedvező feltételek esetén, a tervidőszak végére már lehetőség nyílik észrevehető növekedésre. Ehhez főként belső erőforrásainkra, saját munkánkra kell támaszkodnunk.

A további lépés másik feltétele a szocialista demokrácia fejlesztése, a párt által kezdeményezett demokratizálási folyamat következetes továbbvitele. A szakszervezeteknek a demokratizálódási folyamatban betöltött szerepéről el kell mondanunk, hogy az érdekek különbözőségének felismerése és összehangolása jelentős hajtóerő lehet a nagyobb teljesítmény eléréséhez, és segítheti a társadalmi egység megszilárdítását.

A posta dolgozó helyzetét nehéz és felelősségteljes posztjukon — ezt így értékeli a párt központi bizottsága is. Amint

(Folytatás a 8. oldalon.)

mondani szokták, a hírközlés a gazdaság idegrendszer. Ennek fejlesztése nélkül nincs előrelepés. Közismert tény, hogy sok területen feszítő a helyzet, jelentős nyomás nehezedik a postára. Az ország vezetői tisztában vannak a kérdés jelentőségével, és a posta — a lehetőségeknek megfelelően — számíthat a költségvetés fokozott támogatására.

A postásoknak nehéz és farsztó körülmények között, gyakran korszerűtlen műszaki adottságokkal, talán anyagilag sem kellően elismerve kell el látniuk felelősségteljes munkájukat. A Postások Szakszervezetének pedig úgy kell vállalnia a dolgozók érdekeinek képviselését, hogy közben a lakosság és az ország szükségletei ne szenvedjenek csorbát.

A postások méltán sérelmezik, hogy a tömegtájékoztató eszközök gyakran olyasmiről teszik őket nyilvánosan felelőssé, amiről nem tehetnek. Ezzel természetesen nem lehet egyetérteni. A párt azonban azt kéri a postásoktól, dolgozzanak úgy, hogy a legelfogultabb bírálójuk se találhasson kivetnivalót munkájukban.

Szlovatsik Károly, a SZOT titkára elismeréssel szolt a Postások Szakszervezetének az elmúlt öt évben végzett munkájáról. A vártnál nehezebb körülmények között következetesen dolgozott a XI. kongresszus határozatainak megvalósításán, gyorsan és rugalmasan reagált az újonnan felmerülő kérdésekre, nehézségekre, a tagság véleményének meghallgatásával alakította ki álláspontját. Helyesen egyeztetette a lakosság és a postás dolgozók érdekeit. Nagy

erőt fordított a posta lehetőségeit meghaladó gondok feltáráására, megismertetésére, előmozdítva ezáltal a szükséges népgazdasági intézkedéseket, amelyek elsősorban a mind gazdaságilag, mind politikailag feszítő távközlési szolgálat fejlesztését segítették. Ugyanakkor egy pillanatra sem feledkezett meg a klasszikus posta gondjainak enyhítéséről sem.

A postai feladatok végrehajtásának segítése mellett következetesen dolgozott az elmáradott bérek fejlesztésén, átfogó felméréseket végzett a postások különböző rétegeinek körében, feltárta gondjaikat, s javaslatot tett megoldásukra.

A kongresszus vitájában is a felelősség, a tulajdonosi szemlélet, a szakma szeretete és a posta iránti mély elkötelezettség nyilvánult meg.

Az eddig lezajlott választások alatt bebizonyosodott, hogy a mozgalom akkor tehet a legtöbbet a tagságért, ha megismerteti a politikai célokkal, a lehetőségekkel, s ezzel hozzásegíti a

Szlovatsik Károly

tudatos cselekvéshez. A választások legfontosabb tanulsága az, hogy Magyarországon a szakszervezeti mozgalom erős, képes cselekedni, és eredményeket tud elérni. Ez tükröződik a Postások Szakszervezetének XII. kongresszusán is.

Országsszerte nagy várakozás előzi meg a magyar szakszervezetek XXV. kongresszusát. A SZOT az egész választási folyamatban figyelemmel kíséri a szervezett dolgozók észrevételeit, javaslatait. Ezeket felhasználva szándékozik olyan határozati javaslatot terjeszteni a kongresszus elé, amely minden tekintetben megfelel a magyar dolgozó nép érdekeinek.

Tóth Illés, a Magyar Posta elnöke azzal kezdte felszólalását, hogy válaszolt a vitában elhangzott két észrevételre. A posta vezetői is törik a fejüket azon, hogy a pénteki egy órát más napra kell áttenni, csak azt nem döntötték meg el, hogy ezt egységesen rendeljék-e el, avagy bízzák a helyi vezetőkre. A békéscsabai raktár helyzetének megoldására már írásban intézkedtek.

Felszólalásának gerincét két témakör alkotta. Az egyiket a postások életkörülményei alkotják, középpontban a bérhelyeztetel, a másikat a szolgáltatások eszközhelyezete, közepében a telefonnal.

1983-ban készült az első olyan országos bérfelmérés, amely valóságos tükröt tartott a posta és a többi ágazat elé. Ez 8,5 százalékos elmaradást mutatott. Abszolút számokban kifejezve ez annyit jelent, hogy egy felvevő 915, egy főpénztáros pedig 705 forinttal kapott kevesebbet, mintha ugyanazt a munkát az OTP-nél végezné. Egy hivatalvezető pedig 1291

Tóth Illés

forinttal kevesebb bérért dolgozott, mintha másutt töltene be hasonló vezetői beosztást.

Mit mondhatunk ma, két év után? Még nem értük el a népgazdasági szintet, de már nem olyan rossz a helyzetünk. Két év alatt 19 százalékkal nőtt a postások átlagbére. Még egy érdekes adat: a szocialista szektor termelői ágazatában 5 év alatt 37,1 százalékos béremelés volt. A fogyasztói árak ez alatt 39,7 százalékkal növekedtek. A postai bérek növekedése viszont 47,5 százalékos volt. Tehát amíg a népgazdaság szocialista szektorára nem, a posta megőrizte fogyasztói pozícióját.

1986-ban mintegy 7 százalékos bérfelzárkózásra lehet számítani. De mit várhatunk a jövőtől? Ehhez tudni kell, hogy szolgáltatási értékünk a VI. ötéves tervben 80 milliárd forint volt. Levonva az 58 milliárdos ráfordítást, a Magyar Posta nyeresége 22 milliárd. Igaz, hogy ez tarifakondicionált eredmény, de kevés olyan nagy vállalata van

a népgazdaságnak, amely 27 százalékkal toldotta meg a VI. ötéves tervet. Nem ezt terveztük a VII-re. De terveztünk annyit, hogy ezen a gazdasági bázison folytatni lehessen azt a szociálpolitikát, folytatni lehessen központi segítséggel azt a bérpolitikát, amely a postásokat munkájuk alapján megérdemelt helyükre juttatja a társadalomban.

A másik központi kérdés a posta technikai helyzete, fejlesztése. A posta a VI. ötéves tervben elért teljesítményeinél fogva a népgazdasági átlagnál jelentősen nagyobb arányú fejlesztésre kapott lehetőséget, 54 százalékkal nagyobb összeget, mint a VI. ötéves tervben. Ágazatokra lebontva: a postaforgalom 43, a műsorszórás 154, a telefon pedig 72 százalékkal többet költött fejlesztésre. Ez utóbbi 282 ezer új állomást jelent, ami még nem nevezhető valódi prioritásnak, hiszen a VI. ötéves tervben 210, az V-ben pedig 297 ezret szereltünk fel. A döntések szerint viszont a távbeszélőtervet túl lehet teljesíteni. De milyen forrásokból? Elsősorban külső, tehát tanácsai, vállalati, lakossági forrásokból. A prioritás tartalmát tehát ezután kell megteremteni. A posta vezetői úgy vélik, hogy 360-400 ezer telefon finanszírozására lehet megteremteni a lehetőséget. Nagyon léphetünk tehát, azonban ezzel a nagy lépéssel sem érünk el az óhajtott állapotot.

A VI. ötéves tervvel kapcsolatban még egy kérdést kell feltenni: Meg tudták-e oldani a posta vezetői és dolgozói mindazokat a feladatokat, amelyeket számukra a terv felkínált? A válasz mindenképpen az, hogy igen. Gondoljunk arra, hogy a

posta kivált egy minisztériumból, hogy bizottságokat alakított azzal a feladattal, hogy javaslatokat adjanak a posta szervezésére, a munka egyszerűsítésére, a szolgáltatások bővítésére. Számos javaslat megvalósult, bevált. Volt szó ruháról, béréről, s az eredmény nem maradt el. Milyen gondokkal járjuk mégis a VI. ötéves tervet? Azzal, hogy a közönséggel való kapcsolatunk nem a munkánk szerint alakult. Ezt a kapcsolatot két dolog mozgatja: a sajtóterjesztés és a telefon. A sajtóterjesztés kérdéseit meg tudjuk oldani, a telefonszolgálat azonban még jó 10-15 évig beárnyékolja a posta munkáját.

Mégis, mit ígérhet a Magyar Posta az igénybevevőnek? Tudva azt, hogy naponta körülbelül négy millió állampolgárral állunk közvetlenül vagy nagyon közeli szolgáltatási kapcsolatban, óhatatlanul előfordulnak munkahibák. Küzdünk a hibák ellen, sajnos, hibamentes napokat azonban nem tudunk ígérni. Bírálóinkat pedig arra kérjük, hogy mérlegeljék ezeket a körülményeket, nem kevésbé azt, hogy a kifogásolt gondok, hiányok arra vezethetők vissza, hogy a posta anyagi lehetőségei elmaradnak a követelményektől. A hetvenezer postásnak köszönhető, hogy kezével, eszével technikát pótol. Ha többségük nem így dolgozna, a szolgáltatások már rég elérték volna a kritikus alsó határt. Tehát dobog a postásslív, és szeretnénk, ha az több örömmel, vidámban dobogna a VII. ötéves tervben.

*

A vitát Csáki Lászlóné főtitkár foglalta össze.

Az új testületek megválasztása

A Postások Szakszervezetének XII. kongresszusán, a kongresszusi dokumentumok és a szóbeli kiegészítők megvitatása és elfogadása után a kongresszus következő feladata az új testületek és tisztségviselők megválasztása volt.

Az arányos képviselet érdekében — az elmúlt öt év arányainak megfelelően

— a központi vezetőség létszámát	85,
— a számvizsgáló bizottság létszámát	7,
— az elnökség létszámát	19,
— a titkárság létszámát	3

főben határozta meg a kongresszus. Ennek értelmében tette meg javaslatát a központi vezetőségre, a számvizsgáló bizottságra, valamint a magyar szakszervezetek XXV. kongresszusán részt vevő 15 fő küldöttre Bácságyi István, a jelölőbizottság elnöke.

Az új központi vezetőség alakulóülése

A szavazás eredményét Harangozó István, a szavazatszedő bizottság elnöke ismertette.

Központi vezetőségi tagok: Bakonyiné Édes Mariann, Báththy László, Baló Mihály, Bácságyi István, Báthori Zsigmond, Bende Róbertné, Benke Gézá, Demjanics Gyuláné, Dévényi Imréné, Domonkos László, Egyed Ernőné, Erdei Sándor, Erdős Róbert, Fejes Istvánné, Finta István, Fuderer Károly, Gricserné Heszky Enikő, Gyuricza Imre, Harangozó István, Hegedüs Istvánné, Hegedüs Jánosné, Herczeg Magdolna, Karsai István, Katona Ernő, Kánya Gyula, Keresztes Mihály, Kiss József (Miskolc), Kiss József (Debrecen), Kiszely Béláné dr., Kocsis Györgyné, Konecz János, Konrád Ervin, Kovács József, Kócián András, dr. Köröztös Jánosné, Kővári Gábor, Kuvik Pál, Lovas Béláné, Maróti László, Megyeri László, Miklovics Mihályné, Mundruczó Kornél, Munka Béla, Müller Károlyné, Nagy Ferencné, Nagy Géza, Németh Béla, Németh Istvánné, Oláh Imréné, Pádár Lászlóné, Pék Dávid, Péntek Petronella, Potz Lajosné, Póta István, Pölz Ferenc, Rátkai Ottóné, Reiszmann Attiláné, Ritter Péter, Rittmann Márton, Romvári Antalné, Sáhó Sándorné, Somogyi Szabolcs, Süttő István, Szabóné Galambos Ida, Szabó Géza, dr. Szarka György, Szathmári Géza, Szépe Lőrinc, ifj. Szétag László, Szlovatsik Károly, Takács Márta, Tanczos Pál, dr. Tátrai Miklósné, Torsa Ibolya, Tóth András, Tóth János, Tóth Lászlóné, Tóth Vilmos, Ujvári Tiborné, dr. Varga György, Vass Nándor, Velkei István, Veres Irén, Zachár Gyözőné, Zsiska Lászlóné.

A számvizsgáló bizottság: Fekete Ottó (elnök), Koppányi Rezső (titkár), Hegedüs Pál, Kozmáné Szűcs Erzsébet, Köteles Józsefné, Morvai István, Perjesi József.

Küldötték a magyar szakszervezetek kongresszusára: Csáki Lászlóné, Gricserné Heszky Enikő, Egyed Ernőné, Fuderer Károly, Harangozó István, Katona Ernő, Kánya Gyula, Kiss József (Miskolc), Kocsis Györgyné, Lovas Béláné, Megyeri László, Péntek Petronella, ifj. Szétag László, Szlovatsik Károly, Zsiska Lászlóné.

Ezt követően, az újonnan megválasztott központi vezetőség első ülésén megválasztotta a Postások Szakszervezetének elnökségét, titkárságát, kinevezte a központi vezetőség osztályvezetőit, a Postás Dolgozó felelős szerkesztőjét.

Elnök: Benke Gézá

Aelnök: Kócián András

Főtitkár: Gricserné Heszky Enikő

Titkárok: Megyeri László és Péntek Petronella.

Az elnökség tagjai: Bakonyiné Édes Mariann, Dévényi Imréné, Fejes Istvánné, Kánya Gyula, Kiss József (Miskolc), Maróti László, Mundruczó Kornél, Munka Béla, Németh Béla. Pölz Ferenc, dr. Szarka György, Szépe Lőrinc, Tóth Lászlóné, Velkei István.

A titkárság tagjai: Gricserné Heszky Enikő, Megyeri László és Péntek Petronella.

A Központi vezetőség osztályvezetői: Kánya Gyula (szervezési és káderosztály), Ritter Péter (közgazdasági osztály), Somogyi Szabolcs (kulturális, agitációs és propagandaosztály), Sáhó Sándorné (pénzügyi és gazdasági osztály), Németh Istvánné (szociálpolitikai osztály).

A Postás Dolgozó felelős szerkesztője: Mezőfi László.

A központi vezetőség mellett működő munkabizottságok vezetői: Megyeri László (szervezési és káderbizottság), Péntek Petronella (közgazdasági bizottság), Mundruczó Kornél (szociálpolitikai bizottság), Bácságyi István (munkavédelmi bizottság), dr. Szarka György (kulturális, agitációs és propagandaosztály), Gricserné Heszky Enikő (értelmiségi bizottság) Bakonyiné Édes Mariann (ifjúsági tanács), Benke Gézá (nyugdíjasbizottság), Fejes Istvánné (nőbizottság).

A központi vezetőség végezetül SZOT-tagnak javasolta: Csáki Lászlóné, Gricserné Heszky Enikő, Fuderer Károly, Harangozó István és Katona Ernő.

Szavaz a testület

Elismerés és köszönet

Az új vezető testületek, a tisztségviselők és a kongresszus küldötték megválasztása után ismét Szlovatsik Károly kért szót, hogy a következő szavakkal átadja az Elnöki Tanács magas elismerését Csáki Lászlónénak, szakszervezetünk volt főtitkáranak:

„A kongresszus a határozat, a beszámoló elfogadásán kívül tulajdonképpen hozzájárult ahhoz is, hogy Csáki elvtársnőt, aki saját kérelmére nyugdíjba vonul, eddigi tisztségét, a főtitkári tisztség alól felmentse.

Csáki elvtársnő munkásként kezdte, rövid ideig a posta távbeszélő szolgálatánál tevékenykedett. Korán felfigyeltek szakmai érdeklődésére, és így került a Szakszervezetek Országos Tanácsához különféle beosztásba. Ez alatt a 37 év alatt nagy érdeklődést tanúsi-

tott a mozgalom iránt, és szakszervezeti vezetővé vált. Az utolsó 5 esztendő ismét itt töltötte el Önöknél, és kemény munkával vívta ki a Postások Szakszervezetének azt az elismerést, amelyet itt a kongresszus küldöttei kifejezésre juttattak.

Kedves Csáki Elvtársnő! A Szakszervezetek Országos Tanácsa nevében, s valamilyen postás dolgozó nevében köszönjük az elmúlt 5 esztendőben végzett erőfeszítést és a szakszervezeti munka más területein végzett tevékenységét. A SZOT elnökségének javaslatára a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Csáki elvtársnőnek a

Szocialista Magyarországról

Érdemrendet

adományozta, és nekem jutott az a megtisztelő feladat, hogy ezt most átnyújtsam.”

POSTÁS DOLGOZÓ
A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős szerkesztő: MEZŐFI LÁSZLÓ
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Lap- és Könyvkiadó
Budapest VII., Rákóczi út 54. Telefon: 224-810
Levél cím: Budapest, Postafiók 32. 1964
Egyszám szám: MNB 215-96 430
Felelős kiadó: KISS JENŐ igazgató
Előfizetési díj egy évre: 24 Ft
86-258. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0230-3701